National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX
NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4
B103/c/23/1

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 38 (1699) 1982 NELJAPÄEVAL, 23. SEPTEMBRIL — THURSDAY, SEPTEMBER 23 XXXIII aastakäik

Reedel, 17. sept. avati Toronto Eesti Täiendusgümnaasium. Pildil kooli sisseastujad registreerimislehti täitmas. Esireas istuvad aupeakonsul I. Heinsoo ja Koolikomitee esimees H. Lupp.

Foto — O. Haamer

TORONTOS AVATI EESTI GÜMNAASIUM

Reedel, 17. septembril avati Toronto Eesti Täiendusgümnaasium aktusega Eesti Maja keskmises saalis kuhu oli kogunenud sisseastujate pere. Registreerimislehed täitsid 36 noort. Neid tervitasid Koolikomitee esimees H. Lupp ja E.V. aupeakonsul I. Heinsoo.

H. Lupp avasõnas juhtis pilgu kodumaale, kus venestamise surve muutub järjest tugevamaks. Gümnaasiumiga liitunud noored teavad, et neist oleneb eesti rahva tulevik. I. Heinsoo nimetas Eesti Gümnaasiumi avamist ajalooliseks sündmuseks, öeldes: „Usun, et pole liialdaja, kui ütlen, et oleme Kanadas ühe pöördelise sündmuse tunnistajaks. Eesti Gümnaasiumi avamine on ajalooline moment, kus eesti teismeline noorus nii suurel arvul koguneb, et pühenduda eesti keele õppimisele... Teie viite eestlust edasi nii siin kui kodumaal!"

Koolijuhataja E. Marten tervitussõnades ütles: „Eesti kool on loonud sideme, mis on toonud teid täna siia nii suurel arvul." Ta märkis, et kooli õppekava on osaliselt kujundatud ja osaliselt kujundamisel. Järgmine koolipäev on kahe nädala pärast, s.o. 1. oktoobril kl. 19.00—22.00. Kaks esimest tundi eesti keel, kolmas tund — lektori loeng, neljas — huviringid.

Jagati välja registreerimise lehed mis peagi saadi täidetult tagasi. Selgus et Eesti Gümnaasiumi sisseastuda soovijaid oli 36, neist 35 on lõpetanud Täienduskeskkooli Torontos viimase kolme aasta kestel.

KONSULI LOENG

Kahekümneminutilise ettekandega esines E.V. aupeakonsul I. Heinsoo, andes konspektiivse läbilõike eestlaste ajaloost ja nagu lektor loengu sissejuhatusel ütles: „Tahaks anda inspiratsiooni meie rahva olukorra uurimiseks... mu mõte on teile silmade ette tõsta vana tõika, et eestlased on sellel pinnal juba 4000 aastat!" Ta kirjeldas elavalt esimest vabadusvõitlust, Lembitu langemist ja vabaduse kaotust, Jüriöö ülestõusu nurjumist ning pärisorjuse ebahumaansust. Ärkamisaja vabamad tuuled ulatasid ka Eesti- ja Liivimaale. Üldlaulupidu 1869 aastal oli suursaavutus, mis pani aluse iseseisvuse püüdlusele, mis sai teoks 1918 a. võiduka Vabadussõjaga, mis lõppes Tartu rahulepingu allakirjutamisega.

1939 a. rikkusid Nõukogude-Vene võimud jõhkralt rahulepingut baaside nõudmisega ja hiljem Balti riikide annekteerimisega. Algas II maailmasõda. Saksa okupatsioon (1941—1944) ja sakslaste rinde kokkuvarisemisega Eestimaa taasvallutamine venelaste poolt. Kellel vähegi võimalik, püüdis kodumaalt põgeneda Rootsi või Saksamaale. Nii pagulaslaagrites kui ka väljarännumaades on eestlased näidanud haruldast organiseerimise oskust.

Ajanappus ei võimaldanud lektoril oma ettekannet lõpetada, ta lubas seda teha järgmisel koolipäeval.

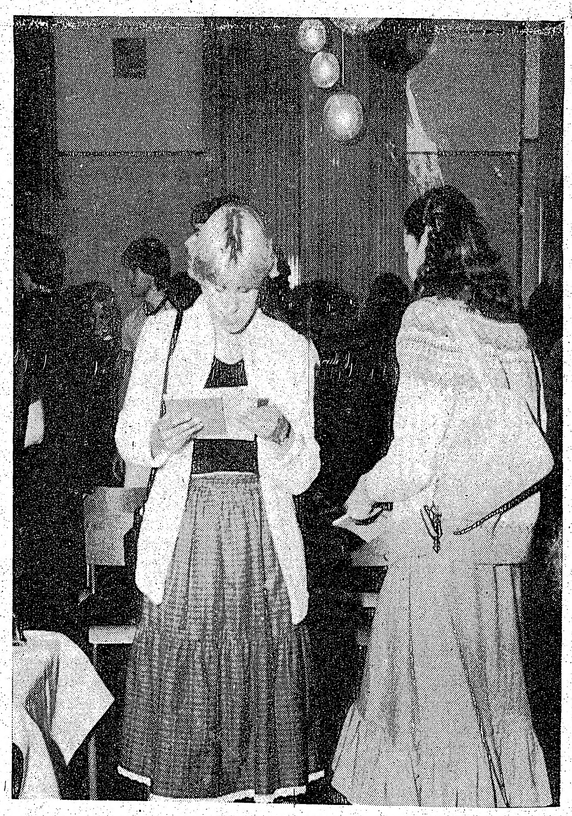

Aime Olup ja Monika Kask kontrollivad oma vasttäidetud registreerimislehti Eesti Gümnaasiumi sisseastumiseks.

Foto — O. Haamer

Moskva kitsendus

EESTIST EI TULE ENAM KULTUURILEHTI

STOKHOLM (EPL) — Moskva on astunud uue sammu nn. „kultuurivahetuses" välismaaga: kultuurilise sisuga ajalehed ja ajakirjad Eestist ei ole edaspidi enam tellitavad välismaale. Moskva poolt Nõukogude ajakirjandust vahendavatele firmadele läänes saadetud uutest tellitavate ajakirjade nimekirjadest on äkki kustutatud eesti kirjandusajakiri „Looming", kultuuriajaleht „Sirp ja Vasar", ajakirjad „Eesti Loodus", „Noorus" ja „Sotsialistlik põllumajandus".

Mingit motivatsiooni, miks neid väljaandeid enam välismaailma ei lasta, pole esitatud. „Raadiolehe" ja „Televisiooni" puhul on aga märgitud, et need ilmuvad endiste nimede all, aga uuel kujul.

Praktiliselt on sellega uks suletud kultuurialasele informatsioonile Eestist isegi nõukogude enda versioonides. On mõttetu siin meenutada Helsingi kokkuleppe sätteid kultuurivahetuse edutamist. Moskva ei usalda enam oma organeid!

Esialgu ei ole teada, kas väljasaatmise keeld on tabanud ka teistes keeltes ilmunud vastavaid Nõukogude kultuurilehti — esialgu igal juhul ei ole lätlaste ajalehele, mis vastab eesti „Sirbile ja Vasarale" keeldu peale pandud.

Pärast Stalini surma avati võimalused mõningate Nõukogude ajalehtede ja ajakirjade saatmiseks Läände. Eeskätt puudutas see parteiaja-

(Järg. lk. 3)

Rahuvalvurid saadetakse jälle Liibanoni

USA, Prantsusmaa ja Itaalia nõusid saatma oma rahuvalve-üksused Liibanoni. President Reagan ütles, et kolme riigi sõdalased võimaldavad Liibanoni valitsusel Beiruti haldamist ja rõhutas, et Iisrael peab tagasi tõmbuma Lääne-Beirutist.

Rahuvalvurite saatmine järgneb Beirutis toimepandud massmõrvale, mis shokeeris kogu maailma. Paljudes keskustes, ka Ottawas ja Montrealis, toimus Iisraeli vastaseid demonstratsioone.

Palka juurde, aga puhkust vähem

Majandusminister Marc Lalonde ütles, et General Motors'i töölised said äsja sõlmitud kaheks aastaks lepingu alusel palgakõrgenduse 9 ja 7 protsenti, kuid on sellega valitsuse poolt soovitatud 6 ja 5 protsendi raames. Uus leping kaotas nimelt GM töölistel 10 makstud puhkepäeva. Autotööliste ametiühing taotleb nüüd lepingut samadel alustel Ford'ga ja ähvardab streikida alates 25. septembrist, kui kokkulepet ei saada.

Canadian Chamber of Commerse aastakoosolekul ütles majandusmeestele peetud kõnes lahkuv esimees James Doyle, et valitsus üha enam ajab poliitikat: „Suur vend teab paremini", sekkudes eramajandusse.

Monako printsess maeti

Monako prints Rainer III abielus 19. apr. 1956 USA filmitähe Grace Kelly'ga. Abielus on sündinud 3 last, üks poeg ja kaks tütart. Noorem tütar, printsess Stephanie oli kaassõitjaks kui juhtus traagiline autoõnnetus, mis lõppes printsess Grace surmaga. Printsess Stephanie on raskesti vigastatuna haiglas.

Printsess Grace maeti möödunud laupäeval kuningannalikult. Matuseliste hulgas oli Nancy Reagan, Walesi printsess Diana ning mitmed teised kuninglike perekondade liikmed.

Matusetalituse pidas Monako peapiiskop ja printsessi põrm sängitati Monako valitsejate perekondlikku kabelisse. Rainerite suguvõsa on valitsenud Monakos alates 13. sajandi algusest.

Valitsusekriis Lääne-Saksamaal

Helmut Schmidt'i koalitsioonivalitsus Lääne-Saksamaal varises kokku möödunud nädalal, pärast 13 aastat kestnud koostööd. Vabad demokraatlikud ministrid lahkusid valitsusest ja opositsioon nõustus uute valimiste väljakuulutamisega. Kriisi põhjustasid lahkarvamised riigimajanduse juhtimise alal ja välispoliitikas.

MASSMÕRV LIIBANONIS

Kriis Lähis-Idas süveneb LRO lühinägelikkuse tõttu

Ebakindel olukord, mille jätsid maha PLO võitlejad ja LRO julgeoleku väeosad Beirutist lahkudes, põhjustas terrorismi levimise linnas, Liibanoni presidendi mõrvamise ja palestiinlaste massilise mõrvamise kahes põgenikelaagris, möödunud reedel ja laupäeval. Esialgsete arvestuste kohaselt mõrvati kuni 1000 palestiinlast, koos naiste ja lastega.

Teade sellest massmõrvast shokeeris kogu maailma. Selle põhjuseks loetakse Lääne-Beiruti okupeerimist Iisraeli väeosade poolt pärast Liibanoni presidendi mõrvamist Ida-Beirutis, mis ajas meeleolud ärevaks kogu Liibanonis, eriti Beiruti linnas. President Reagan ja LRO Julgeolekunõukogu üksmeelselt nõuavad Iisraeli vägede tagasitõmbumist Lääne-Beirutist ja süüdistades Iisraeli, et selle väed Beirutis ei andnud palestiinlastele nende laagrites vajalist kaitset.

JUUDID EITAVAD

PLO juht Yasser Arafat süüdistab palestiinlaste massilises mõrvamises Itaalia, Prantsuse ja USA valitsust koos LRO Julgeolekunõukoguga, et need lühinägelikult viisid Beirutist välja sinna saadetud julgestusüksused otsekohe pärast PLO võitlusüksuste lahkumist Beirutist. Eriti Washington pidanuks teadlik olema plahvatavast olukorrast Beirutis. Seal langes suur osa PLO poolt mahajäetud relvadest ja lahkemoonast vasak- ja parempolse miilitsa kätte, kes rohkem kui 6 aastat on olnud omavahelises võitluses.

Iisraeli sõjaväelise esindaja seletuse kohaselt tekkis Beirutis plahvatav olukord teisipäeval, 16. sept. kui mõrvati Liibanoni president Bashir Gemayel, arvatavasti linna jäänud palestiinlaste ja vasakpoolse miilitsa koostöös. Iisraeli sõjaväeline esindaja eitas iisraeli väeosade osavõttu palestiinlaste massilisest mõrvamisest. Nad ainult andsid Beiruti falangistidele loa minna reede hommikul palestiinlaste laagritesse. Falangistide lahkumisel nendest laagritest üks nendest oli ütelnud, et neil oli olnud tulevahetus palestiinlastega laagris ja langenuid oli olnud mõlemal poolel.

IISRAELI MUNDRITES

Ellujäänud palestiinlaste seletuse kohaselt olid laagrisse tulnud mehed kannud Iisraeli sõjaväe riietust, nendel olid iisraeli sõjaväe relvad ja laskemoon, millega massmõrv teostati.

Liibanoni falangistide juht Beirutis kategooriliselt eitab osavõttu palestiinlaste massmõrvast nende laagrites. Nende süüdistamine on väljamõeldud vale ja võib ainult uut õli valada niigi plahvatavasse olukorda Beirutis. Meie eesmärgiks on ühendada Liibanon, leida koostöö võimalused erivaadetega gruppide vahel ja likvideerida terroristid, kes tapsid president Bashir Gemayeli.

Opositsioonipartei Iisraelis süüdistavad peaminister Beginit selles, et ta on lasknud sõjaväel minna liiga kaugele Liibanoni okupeerimisel. Iisraeli sõjalised jõud tuleb tõmmata tagasi ja korra jaluleseadmine kogu Liibanonis tuleb jätta LRO Julgeolekunõukogu hooleks. Liibanonis on nii palju omavahel võitlevaid gruppe, et Iisraeli valitsus ja sõjaväg nende rahustamisega kuidagi toime ei tule. Antud olukorras peaminister Beginil tuleks astuda tagasi ja anda opositsioonile võimalus uue valitsuse moodustamiseks, kes olukorra stabiliseeriks.

Sotsialistid võitsid Rootsi valimistel

STOKHOLM — Rootsi parlamendivalimistel pühapäeval võitis sotsiaaldemokraatlik erakond Olof Palme juhtimisel, kes lubas mõne aastaga Rootsi tööstuse viia tööliste kontrolli alla. Viimased kuus aastat oli võimul kodanlike parteide koalitsioon, kelle ajal Rootsi majanduslik olukord halvenes.

Olof Palme oli peaminister 1969—1976. aastani ja teda tuntakse kui üht kõige vasakpoolsemat sotsialistide juhti Euroopas. Sotsiaaldemokraadid said valimistel 46% äraantud häältest ja rohkem kohti parlamendis kui teised kolm mitte-sotsialistlikku erakonda kokku. Enamus vabastab nad kommunistide toetuse vajadusest.

Esialgsete andmete järgi sotsialistid said 166 kohta (12 enam kui va-

erg

OLOF PALME

praegu), konservatiivid 86 (13 rohkem), keskerakond 56 (8 vähem) ja liberaalid 21 (17 vähem). remalt), kommunistid 20 (nagu

Nädalakroonika

LOTERII „CASH FOR LIFE" LÕPPES

☆ Ontario valitsuse otsusega möödunud nädalast lõpetati loterii „Cash for Life". Selle loterii arved ja kohustused võtab üle „Ontario Lottery Corporation" ja maksab välja võitude saajatele nende saadaolevad summad. Teised loterlid, mis Ontario valitsuse poolt lubatud, töötavad edasi. Nendest saadud tulu suunatakse heakstegevaks otstarbeks uue asutuse „Trillium" kaudu, mis allub kultuuriministrile. Kultuuriministri Reuben Baetz'i seletuse kohaselt „Ontario Trillium Foundation" on selleks asutuseks, kelle kaudu tulevikus määratakse toetusi heategevaks otstarbeks.

☆ Majade ostmine valitsuse toetusel on põhjustanud ostupalaviku Ontarios. „Canada Homes" müüs lühikese ajaga Kennedy—Steeles rajoonis 180 uut maja. Esimese maja ostjatel on võimalik saada Ontario valitsuselt protsendita laenu $5000 ja föderaalvalitsuselt toetusena $3000. Laenuprotsent on 14½. Majade hind üldiselt on alanenud $10,000 võrra ja müüakse hinnaga $89,900 kuni $94,900. Ka vanad majad linnas on langenud hinnas umbes $10,000 võrra.

☆ Lennuõnnetusel Hispaanias sai surma 46 reisijat, nende seas üks torontolane. Lennukis oli 26 kanadlast. 18 pääsesid vigastusteta, 8 said kergelt vigastada.

☆ Min. Robert Kaplan koostab seaduseelnõu, mille alusel tahetakse kustutada kõigi isikute vähemad kuriteod. Neil ei ole siis tarvis kunagi anda aru selle kohta, et neid on kohtulikult karistatud. Kaustad nende

(Järg. lk. 3)

Tartu Ülikool - 350

TÄHISTAMINE PÜHAPÄEVAL, 17. oktoobril kell 2 p.l. Tartu College'is

Korraldavad Tartu Instituut ja Metsaülikool

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm. —5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õ., laup. kl. 9 hm. —1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse: 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15. Üksiknumber — 65¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $5.00, tekstis $4.50, kuulutuste küljel $4.25.

„Milleks kõik see ärritus lihtsa gaasitoru pärast?"

Ajalugu kordub

300 AASTAT TAGASI MÜÜDI PÜSSIROHTU, NÜÜD KOMPRESSOREID

Gaasiäri Moskvaga aitab ikkes hoida Ida-Euroopa rahvaid

Viimasel poolteisel aastal on president R. Reagani nõuandjail peamiseks Ida—Lääne kaubandusküsimuseks olnud Siberist Lääne-Euroopasse ehitatava hiigel gaasijuhtme küsimus. Selle gaasitoru pikkus on 3700 miili ja läheks maksma 15 miljardit dollarit, mis kõik finantseeritaks Lääne-Euroopa riikide poolt. Õnnetuseks see projekt paneb Lääne-Euroopa Moskva mõju alla, olgugi et gaasihulk, mida see Siberi toru tooks, on ainult umbes 5% Lääne-Euroopa kogu energia vajadusest.

Mis teeb muret Reagani valitsusele on tõik, et Siberi gaasi müügist saaks Moskva igal aastal Lääne-Euroopa riikidelt 10—12 miljardit dollarit valuutat, mis holaks Venemaa majanduse ja sõjalise ettevalmistuse kõlgus.

Selle hiigel-gaasijuhtme ehitamise edutajad on peamiselt sakslased, prantslased ja inglased. Algul Reagani valitsus katsus veenda Lääne-Euroopa valitsusi, et need loobuksid Siberi gaasijuhtme ehitamise finantseerimisest. Endine välisminister A. Haig oli üks neist, kes soovitas Reaganil lasta ehitada see gaasijuhe ja arvatavasti oli see üheks põhjuseks miks ta kaotas oma koha, kuna presidendi nõunike enamus on selle gaasijuhtme ehitamise vastu, eriti kui Moskva survel Poola valitsus kuulutas välja sõjaseaduse. Möödunud kuul president R. Reagan keelustas Ameerika ja selle haru-kompaniidele Euroopas USA patentide kasutamist Siberi gaasijuhtme vajalike osade ehitamisel ja nende ehitatud osade saatmist Venemaale.

AITAB MOSKVAL IKESTADA

Kuna venelased olid ette näinud sellist keeldu, siis nad lasksid Euroopa suuremate riikide kompaniidel valmistada vajalikke osasid gaasijuhtmele, tehes sellega Euroopa tähtsamad riigid Siberi gaasijuhtme ehitamise kaasosanikeks. Kuna Euroopas on maailma majanduskriisi tõttu tehastes palju tööta töölisi, siis Lääne-Euroopa riikide valitsuste pooldamine Siberi gaasijuhtme ehitamiseks tulevat sellest, et anda töövõimalusi kümne-tuhandetele nende riikide töötuile. Selle juures need Lääne-Euroopa riikide valitsused jätavad vaatlusest välja Ida-Euroopa venelaste poolt ikestatud vähemalt 80 miljonit elanikku, sest iga-aastasest gaasimüügist saadava 10—12 miljardi dollari abil Moskva on suuteline neid Ida-Euroopa kommunismi ikke all olevaid rahvaid veel järgmiseks aastakümneks kommunismi võimu all pidama. Seega Siberi gaasijuhtme ehitamise küsimus ei ole mitte töötamise võimaluste hankimine Lääne-Euroopa tööta vabrikutöölistele, vaid see on tegelikult Moskvale võimaluste loomine Ida-Euroopa 80 miljoni elaniku kommunismi orjuses edasi hoidmiseks. Lihtsalt öeldes, ühe uue „Berliini häbimüüri" ehitamine käib selle Siberi gaasijuhtme ehitamise varjus.

KOMPRESSORID

Kohe pärast president Reagani keeldu, mitte saata Ameerika tehnoloogia abil ehitatud kompressoreid, mis aitavad gaasi suurte koguste läbisurumist juhtmes, Moskva hõiskas, et ta ise ehitavat need kompressorid! On teada, et venelased on ise suutelised ehitama väiksemaid gaasikompressoreid, aga isegi neid peab parandama iga 700 tunni töötamise järele, kuna Ameerika patentide järgi ehitatud hiigel-kompressorid, nende hind on 700.000 dollarit, vajavad ülevaatust iga 20 000 tunni töötamise järele.

Varsti sai surma Vene üks tööstusministreid, kes oli vastutav Siberi gaasijuhtme kompressorite ehitamisel. Arvati, et ministriga juhtus õnnetus ühe suure kompressori proovimisel ja sellest järeldus: vene tehnoloogia ei ole võimeline neid suuri gaasijuhtme kompressoreid ehitama. Kohe selle järele ootamatult Prantsuse valitsus andis käsu Prantsusmaal asuva Ameerika kompanii osakonnale ja see saatis kohe kolm juba valmisehitatud hiigel-kompressorit Venemaale! Seda tegi ka Saksamaa valitsus. Neil maadel on juba hiigelsummasid investeeritud Siberi gaasijuhtmesse.

Niipea kui Prantsusmaal laaditi kolm kompressorit Riia sadamasse transporteerimiseks Ameerika valitsus lubas keeldu rikkunud kompaniid karistada.

AJALUGU KORDUB

Ameerikas on „American Historical Society", aga sellest on praegu president Reaganil vähe kasu, seoses Siberi gaasijuhtme keelustamisega. Võtame appi ühe näite Eesti ajaloost, aastal 1560, mil Eesti oli administratiivselt Liivimaa all. Sel aastal sakslased müüsid Eesti kaudu venelastele Lääne-Euroopa tolleaegset kõrget tehnoloogiat, eriti püssirohtu, mille abil Moskva venelased võitsid oma vastased, tatarlased ja selle järele venelased vangistasid kõrge tehnoloogia müüjad sakslased ka. Anname sõna Eesti ajaloo kroonik Balthasar Russow'ile (lhk. 128), kelle Eestit kirjeldav „Liivimaa kroonika" ilmus trükis esmakordselt 1584 aastal. (Kõrgmeisteri amet vastab nüüd Prantsusmaa presidendi või Saksamaa kantsleri ametikohale).

„Niiviisi langes äravõitmatu Viljandi loss moskoviidile sülle. Siis viisid venelased endise kõrgmeistri Wilhelm von Förstenbergi ühes tema truude teenritega Moskvasse, kus ta vürstlikus vangipõlves suri. Samuti sai moskoviit kõik Liivimaa suurtükid saagiks, mis Viljandi lossile olid usaldatud. Juhtunud aastal 1560 augustikuus.

Kui nüüd vangivõetud vana vaga härra Wilhelm von Förstenberg ja veel teised aadlist ning tublid mehed Moskvas triumfiks ja vaatemänguks sisse toodi, tuli kahel vangivõetud tatari kuningal, nimelt Kaasani ja Astrahani omal, pealt vaadata seda vägevat moskoviidi triumfi ja võidupidu; neist kahest süütas üks Liivimaa sakslastele näkku, kui neid mööda veeti, ja lausus: „See on teile Saksa koertele just paras; sest teie andsite varem moskoviidile vitsa kätte, millega ta meid on peksnud; nüüd ta peksab sellega teid endid." Nende sõnadega tahtis tatari kuningas märku anda sellele, et saksa ja Liivimaa kaupmehed olid moskoviidile ohtrasti müünud Saksamaalt sisseveetud püssirohtu ja tina ning kõiksugu sõjariistu, mille abil tema nüüd neid ise ja veel teisigi rahvaid võis võita ja endale alla heita.

Nõnda on rahaahnus ja omakasu inimestest nii hullusti võitu saanud, et nad mitte üksnes ära ei unusta Jumalast ülema käsuna säetud armastuse kohustust ligimese vastu, vaid ka omaenese, oma laste ja terve isamaa hea käekäigu hoopis unustavad."

Kui prantslased ja sakslased müüvad praegu 1982. aastal kõrget tehnoloogiat venelastele, siis võib ajalugu korduda. Nüüd võib venelastele kõrge tehnoloogia müüjatega sama juhtuda, mis juhtus Eestis 1560 a.

KAIKAS

SÜNDMUSI JA REFLEKTSIOONE

Iga tubli mehe kõrval on alati üks tubli naine. Ilma tubli naiseta on iga mees vaid poolik mees. Tubli naine annab nõu ja toetab oma meest ja on valmis kaasa tulema, kui selleks on vajadus. Veel parem, kui tubli naine ja rõõmus ja päikesepaisteline ja on nagu päikesesära ka siis kui vihma sajab.

Selline oli Stella Weller Aleksander Wellerile. Nüüd 29. septembril saab Stella Weiler 95 aastaseks. Temale on paistnud Jumala õnnistus, et nii vanaks saada. On vähem tähtis, et Stella tegeles naisliikumises. Võib olla on isegi vähem tähtis, et koos oma mehega Eesti Asutava Kogu eelvalimistest. Tallinn oli Eesti mõõtmetes suur ja pulbitsev linn. Siin kohtusid poliitilised risttuuled ja kerkisid ideed, loodi ajalehed.

Nii oligi Stella Wellerit kohata „Vaba Maa" rohkearvulises toimetuse ja talituse peres kord aastas toimunud pidulikel kokkutulekull. Stella oli alati seal, käsi tervituseks pikal, tervitussõna suul ja nägu täis kõige soojemat tervitust. Oli tunne, et ta just sind tervitas, väga isiklikult ja poolehoidjalt. Ta lisas igale oma isikliku tervituse, mis andis uut soojust ajalehe mõnigikord karmis töös.

Ta oli alati valmis oma mehe kõrval. Nii juhtuski, et kui Aleksander Weller sai Torontost kirja, et nüüd on viimane aeg „Meie Elu" stardiks, et kaks-kolm päeva hiljem oli Aleksander Torontos ja peagi ka Stella järgi. Küsimata, mis sellest välja tuleb või kuidas see läheb. Ka Stella oli siin päikesesära näol. Kahjuks ei pidanud Aleksändri tervis vastu ja ta lahkus meie hulgast. Kuid Stella päikeseline iseloom on sööbinud maisse ja paistab nagu ikka edasi kaugest Victoriast ka tema 95. sünnipäeval.

Eesti Kirjastus Kanadas juhatuse ja „Meie Elu" tervitab ja õnnitleb Stella Wellerit tema suurel juubelipäeval ja on tänulik, et ta melega on olnud. Olgu vanadusaastad Telle, Stella nii armulikud ja kerged, kui võimalik.

☆

Kommunikatsioonid peavad olema kohesed. Eriti siis, kui midagi olulist ja huvitavat on toimunud. Alles meie lehe 16. septembri numbris sai ilmuda teade, et 19. augustil on Simon Fraseri ülikooli juures Briti Columbias toimus eestlaineliste kursuste asutamine nimetatud ülikooli juures. Anti üle $10.000 suurune tsekk hambarahaks. Anti samuti üle töökava „Eesti Kultuuri Ühing Kanadas" juhatuse poolt president dr. K. George Pedersenile.

See on kiiduväärt algatus koos konkreetse toetusega. See ei ole ainult ühingu, vaid kogu Kanada eestlaskonna nimel, sest sellest oleme huvitatud kõik. Tõsi, etteheltena ei saa siin midagi võtta, sest ajaleht oleks pidanud ise Fraseri mäetipus roheliste kuuskede vahel valmis olema, et sündmust raporteerida. Kuid lugeja vabandab, et üks pagulasleht ei saa kohal olla kõikjal maailmas ja näha üle metsade ja mägede.

Kuid olulisem, kui foto sündmustest olnuks esitatud tööKava õigeaegselt lehtedele. Eesti lugejat huvitab sündmus ise ja veelgi enam, mida Fraseri ülikoolis kavatsetakse õpetada. Vaatamata sellele eestlas, kond õnnitleb, et selline algatus on tehtud.

☆

Peakonsul Ernst Jaaksonile annetati Kanada Kesknõukogu poolt kuld Teeneterist New Yorgis. Kui kedagi sel puhul õnnitleda saame, siis on see peakonsul USA-s.

EKN-u poolt algatatud teeneterist Kanadas on dekoreerimas juba mõnegi rinda ja ka see on korras.

Teenetemärke antakse tavaliselt riikliku seadluse korras ja nii oli see ka Eestis. See andis teenetemärkidele erilise seisundi ja teenetemärk paistis sellega silma.

Mis on EKN-u teenetemärgi seisund meie juures? Küsimus on õigustatav, sest meil puudub riiklik võim selle sanktsioneerimiseks. Kuid meil on siiski oma rahvas välismaal ja EKN valitud esinduskoguna esindab seda rahvast ja on adopteerinud ka Teeneterist. Riikliku võimu puudumisel tuleb meil respekteerida selle rahvasinduse, EKN-u tahet ja seega ka Teeneteristi. Kuid vähe on sellest, et Teeneteristi ainult antakse ja vastu võetakse, vaid et seda ka antakse väärikate sündmuste puhul. Sellega altavad Teeneteristi kandjad tõsta selle sümboolset väärtust, mis ilma kandjateta ühiskonnas kaduma läheb.

V.

UNGARI ÜLEMAAILMSED SUURPÄEVAD TORONTOS

Perioodiliste Ungari Maailma Kongresside idee eostus ja leidis aset 1975. aastal Torontos. Järgmine ülemaailmne kokkutulek korraldati Hollandis, Haagis 1978. aastal. Kolmas Ungari Maailma Kongress toimus jällegi Torontos 16.—19. septembris käesoleval aastal, vabu maailmas elavate ungarlaste osavõtul mitmelt mandrilt. Kongressi korraldas Canadian-Hungarian Federation, keskorganisatsioon, mille president on dr. Domokos Gyallay-Pap.

Nagu väljendas dr. George Nagy, Ungari Kultuurikeskuse president: „Võitlus kommunismi vastu on meie primaarne ülesanne. Ma ei tunne vähimatki ühtekuuluvust vägivaldselt valitseva võimuga Ungaris, küll aga ikestatud ja vaikima sunnitud rahvuskaaslastega Ungaris!"

Nii on ka kogu kongressi ideoloogiline sisu ja eesmärgid rajatud 1956. aasta ülestõusu ja vabadusvõitluse ideaalidele ja nõudlustele. Tähtsaimad neist on: iseseisvus Ungarile Nõukogude Liidu sõjaväelise okupatsiooni lõpetamisega ja seadusandliku kaitse nõudmine Ungari minoriteetidele (4 milj. ungarlast) naaberriikide poolt annekteeritud territooriumitel (Rumeenias, Tshehhoslovakkias ja Jugoslaavias).

Jagame ungarlastega palju poliitilisi ja vabadusvõitluslikke probleeme ja eesmärke. Mitme-partei süsteem võimaldab ametliku opositsiooni. Taolist opositsiooni ei eksisteeri Sovieti nõnda-nimetatud sotsialismis. Poliitiliste põgenike kohustus vabas maailmas on seda tühimikku täita ja järeleandmatult inimõiguste ja vabadustaotluse eesmärke nõuda.

Järjest suureneva hädaohuna eşineb Ungari kommunistliku rezhiimi katse „dialoogiks" vabas maailmas elavate ungarlastega. Avalikult väljendatakse eesmärki rakendada poliitiliste põgenike positsioone ja mõju poliitilises, kultuurilises ja majanduselus taotlemaks kommunistide huvide edutamist põgenike asukohamaades.

Seda avalikult väljendatud primaarset eesmärki eeldatakse mõjule pääseda võivat infiltratsioonis ja domineerimises organisatsioonides, kirikutöös, noorte ühingutes, kirjanike, õpetlaste ja teadlaste hulgas.

1982. a. Ungari Maailma Kongressi motto oli: „Koos Ungari inimestega." „See tähendab igasuguse kooperatsiooni võimaluse eitamist kommunistliku rezhiimiga, küll aga ungarlastega Ungaris, kes julgevad ja väljendavad endid vabaduse ja iseseisvuse nõudluseks ja elavad seejuures hädaohtlikku elu „sisemises eksiilis". Need ungarlased on meie parimad liitlased meie ühises võitluses Ungari vabaduse ja iseseisvuse eest!"

Ühenduses Kolmanda Ungari Maailma Kongressiga toimus Torontos Rakoczi Foundation'i korraldusel „Ethnic-Heritage Symposium". Osavõtjaid oli Kanadast, USA-st, Lääne-Saksamaalt, Argentiinast, Venetsueelast ja Brasiiliast.

Rakoczy Foundation on ka varem nimetamisväärselt edutanud ungari kultuuri ja õpetlasi loengute ja seminaride korraldamisega, nagu näiteks koostöös Toronto ülikooliga 1980. aastal, kus külalislektoriks oli Nobeli füüsikaauhinna 1963. a. võitnud ungari teadlane dr. Eugene Wigner teemal „Teaduse tulevik".

Ungari poolteist miljonit poliitilist põgenikku vabas maailmas loodavad, et äsjane 4-päevane suurkonverents nimekate ungarlaste osavõtul kunstide, teaduste ja majanduselu vallast, esindades ungari ühiskondi Kanadas, USA-s, Lõuna-Ameerikas, Euroopas ja Austraalias, on uueks ühendavaks sillaks ja mõjuvaks maailma südametunnistuse mõjutajaks Ungari taasvabanemise võitlustes.

T.E.S. Tälendusalgkooli pere kog
All — Muusikaõpetaja Georg Ilta
ki, Tiina Lepik poja Mart'i ja Ma

EESTI KOOLIS SAAB NÜÜD KÄIA 15 AASTAT

— Eesti koolides on nüüd võimalik õppida mele noortel 3-st kuni 18 eluaastani, ütles Koolikomitee esimees Hans Lupp Tälendusalgkooli uue õppeaasta alguse puhul. Koolitee algab eesti lasteaiast ja kestab läbi eesti gümnaasiumi.

Eesti Maja suurde saali oli esmaspäeva õhtul kogunenud üle saja õpilase, paljud koos vanematega. Valmuliku kõne pidas õpetaja Udo Petersoo, võttes aluseks: „Ole ustav surmani . . ." Koolikomitee esimees oma kõnes märkis, et 33 aasta jooksul on Eesti Tälenduskoolis õppinud üle 2000 eesti poisi ja tüdruku.

Koolijuhataja Henn Ründva meenutas paadireisi 1944. a. üle mere Rootsi, kus välke poiss pani oma käe lsa käele roolirattal ja ütles — ema, ära karda, mina aitan. Praegu on ta professor USA-s ja taas' aitab — nüüd viljeleda eestlust.

Koolijuhataja tegi teatavaks ka uue ajatabeli, mille järgi esmaspäevlti on vaid osa klasse, teisipäevlti 2., 5. ja 6. kl. Uusi õpilasi registreeriti esimesel päeval 15.

TORONTO EESTI SELTSI

korraline peakoosolek peetakse neljapäeval, 23. septembril 1982, algusega kell 6.30 p.l. Toronto Eesti Majas. Palume käesolevat teadet võtta kutsena kui kirjalik kutse aadressi muudatuse tõttu ei ole saabunud. Kvooruml puudumisel peetakse koosolek üks tund hiljem samas kohas.

JUHATUS

AABS muutub rahvusvaheliseks

Juunis St. Paul'is, Minnesotas toimunud 8-s Balti Uurimuste konverents tõendas, et AABS on ikka rohkem muutumas rahvusvaheliseks organisatsiooniks. Kui AABS 1968. aastal asutati, siis olid selle organisatsiooni loojaiks ainult Balti päritoluga isikud. Kuid juba 2-se Balti Uurimuste konverentsi ajal San Jose's, Kalifornias võttis konverentsist osa tugev ameerika ja saksa teadlaste grupp, peamiselt ajaloolased. Nüüd juunis toimunud kaheksandal konverentsil olid mitte-baltlased juba ülekaalus 50,5%-ga konverentsi kavas esinenuist. Lätlased moodustasid 25,6%, eestlased 15,5% ja leedulased 8,4%. Lühikese ajaga on AABS oma tegevusega suutnud tekitada huvi Balti küsimuste vastu mitte-balti teadlaste hulgas ja seda silmas pidades tuleb tervitada mitte-baltlaste kasvavat osavõttu AABS'i konverentsidest.

JOHN ABOLS
Advokaat — Notar
3080 YONGE ST., SUITE 5064
Lawrence'i allmaaraudteejaama juures
Toronto M4N 3N3 Tel. 482-6181

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

INTERLOCKING PAVING STONE
PATIO - SÕIDUTEED - KÄIGUTEED
TASUTA HINDAMINE
HELISTADA MATI RAND 698-1835

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Akende asendamine thermo-akendega. ☆ 5 tollised veerennid kuues värvis. ☆ Räästaaluste katmine.
Keldri akendele sissemurdmise vastu metallkaitsed.
Tasuta hindamine. Helistage päeval töökoda tel. 832-2238
Kodus 769-0932
OSSO INVESTMENTS INC.,
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E6
Tel. 416/769-9339
Rudi H. Schneider

ÜLIKOOLIS ÕPPIVATE NOORTE VANEMAD!
Tellige oma kodust eemal asuvatele lastele kooliaastaks „Meie Elu"!

...GASI MÜÜDI ...KOMPRESSOREID

...tab ikkes hoida ...rahvaid

...juhtme kompressoreid ehitama. ...e selle järele ootamatult Prant... valitsus andis käsu Prantsus... asuva Ameerika kompanii osa... ...ale ja see saatis kohe kolm ju... ...valmisehitatud hiigel-kompresso... Venemaale! Seda tegi ka Saksa... valitsus. Neil maadel on juba ...lsummasid investeeritud Siberi ...juhtmesse.

...ipea kui Prantsusmaal laaditi ...n kompressorit Riia sadamasse ...sporteerimiseks Ameerika va... ...s lubas keeldu rikkunud kompa... ...karistada.

...LUGU KORDUB

...neerikas on „American Histori... Society", aga sellest on praegu ...ident Reaganil vähe kasu, seoses ...ri gaasijuhtme keelustamisega. ...me appi ühe näite Eesti aja... ..., aastal 1560, mil Eesti oli ad... ...stratiivselt Liivimaa all. Sel aas... ...saksalased müüsid Eesti kaudu ...lastele Lääne-Euroopa tolleaeg... ...kõrget tehnoloogiat, eriti püssi... ...u, mille abil Moskva venelased ...id oma vastased, tatarlased ja ... järele venelased vangistasid ...e tehnoloogia müüjad sakslased ...Anname sõna Eesti ajaloo kroo... Balthasar Russow'ile (lhk. 128), ...e Eestit kirjeldav „Liivimaa ...onika" ilmus trükis esmakord... 1584 aastal. (Kõrgmeisteri amet ...tab nüüd Prantsusmaa presiden... ...või Saksamaa kantsleri ametiko...).

...Niiviisi langes äravõitmatu Vil... ...di loss moskoviidile sülle. Siis vii... venelased endise kõrgmeistri Wil... ...m von Förstenbergi ühes tema ...ude teenritega Moskvasse, kus ta ...stlikus vangipõlves suri. Samuti ... moskoviit kõik Liivimaa suurtü... ... saagiks, mis Viljandi lossile olid ...ldatud. Juhtunud aastal 1560 au... ...tikuus.

...Kui nüüd vangivõetud vana vaga ...ra Wilhelm von Förstenberg ja ...l teised aadlist ning tublid me... ...d Moskvas triumfiks ja vaatemän... ...s sisse toodi, tuli kahel vangivõe... ... tatari kuningal, nimelt Kaasani ...Astrahani omal, pealt vaadata se... ...vägevat moskoviidi triumfi ja ...dupidu; neist kahest sülitas üks ...vimaa sakslastele näkku, kui neid ...öda veeti, ja lausus: „See on tei... Saksa koertele just paras; sest ...e andsite varem moskoviidile vit... ...kätte, millega ta meid on peks... ...d; nüüd ta peksab sellega teid en... ." Nende sõnadega tahtis tatari ...ningas märku anda sellele, et sak... ...ja Liivimaa kaupmehed olid mos... ...viidile ohtrasti müünud Saksa... ...alt sisseveetud püssirohtu ja tina ...g kõiksugu sõjariistu, mille abil ...na nüüd neid ise ja veel teisigi ...vaid võis võita ja endale alla hei...

...Nõnda on rahaahnus ja omakasu ...mestest nii hullusti võitu saanud, ...nad mitte üksnes ära ei unusta ...malast ülema käsuna säetud ar... ...stuse kohustust ligimese vastu, ...d ka omaenese, oma laste ja terve ...maa hea käekäigu hoopis unusta...d."

...Kui prantslased ja sakslased müü... ...d praegu 1982. aastal kõrget teh... ...loogiat venelastele, siis võib aja... ...gu korduda. Nüüd võib venelastele ...rge tehnoloogia müüjatega sama ...ntuda, mis juhtus Eestis 1560 a.

KAIKAS

AABS muutub ...rahvusvaheliseks

...Uunis St. Paul'is, Minnesotas toi... ...unud 8-s Balti Uurimuste konve... ...nts tõendas, et AABS on ikka ...hkem muutumas rahvusvaheliseks ...ganisatsiooniks. Kui AABS 1968. ...stal asutati, siis olid selle organi... ...tsiooni loojaiks ainult Balti päri... ...uga isikud. Kuid juba 2-se Balti ...urimuste konverentsi ajal San Jo... ...'s, Californias võttis konverent... ...st osa tugev ameerika ja saksa ...adlaste grupp, peamiselt ajaloola... ...d. Nüüd juunis toimunud kahek... ...ndal konverentsil olid mitte-balt... ...sed juba ülekaalus 50,5%-ga kon... ...erentsi kavas esinenuist. Lätlased ...oodustasid 25,6%, eestlased 15,5% ...leedulased 8,4%. Lühikese ajaga ...n AABS oma tegevusega suutnud ...kitada huvi Balti küsimuste vastu ...itte-balti teadlaste hulgas ja seda ...lmas pidades tuleb tervitada mitte... ...altlaste kasvavat osavõttu AABS'i ...onverentsidest.

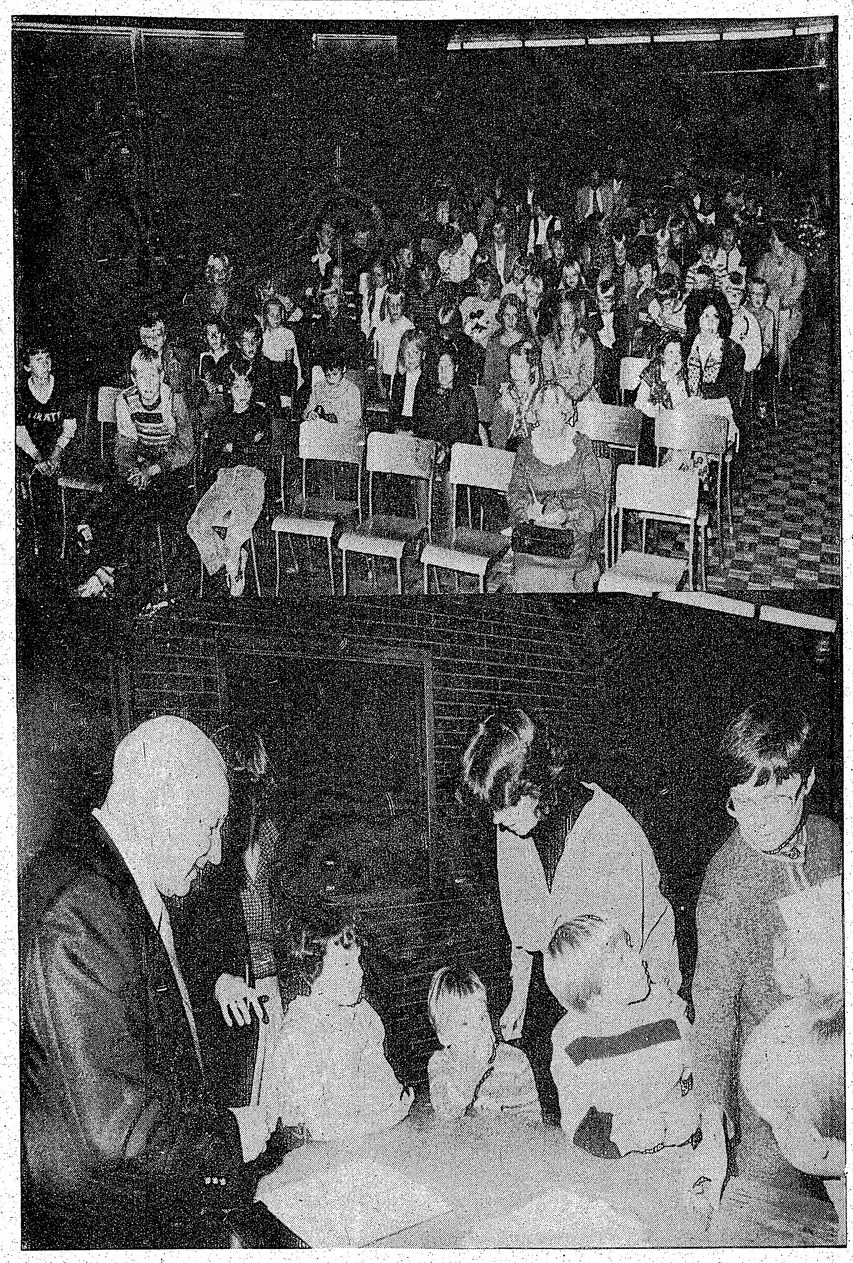

T.E.S. Täiendusalgkooli pere kogunes esmaspäeva õhtul Eesti Majja õppeaasta pidulikuks alguseks. All — Muusikaõpetaja Georg Iltal uusi õpilasi registreerimas. Ruth Veskimets registreerib poja Leiki, Tiina Lepik poja Mart'i ja Mai Musta poja Peetri. Foto — O. Haamer

EESTI KOOLIS SAAB NÜÜD KÄIA 15 AASTAT

— Eesti koolides on nüüd võimalik õppida meie noortel 3-st kuni 18 eluaastani, ütles Koolikomitee esimees Hans Lupp Tälendusalgkooli uue õppeaasta alguse puhul. Koolitee algab eesti lasteaiast ja kestab läbi eesti gümnaasiumi.

Eesti Maja suurde saali oli esmaspäeva õhtul kogunenud üle saja õpilase, paljud koos vanematega. Vaimuliku kõne pidas õpetaja Udo Petersoo, võttes aluseks: „Ole ustav surmani..." Koolikomitee esimees oma kõnes märkis, et 33 aasta jooksul on Eesti Tälenduskoolis õppinud üle 2000 eesti poisi ja tüdruku.

Koolijuhataja Henn Ründva meenutas paadireisi 1944. a. üle mere Rootsi, kus väike poiss pani oma käe isa käele roolirattal ja ütles — ema, ära karda, mina aitan. Praegu on ta professor USA-s ja taas aitab — nüüd viljeleda eestlust.

Koolijuhataja tegi teatavaks ka uue ajatabeli, mille järgi esmaspäeviti on vaid osa klasse, teisipäeviti 2., 5. ja 6. kl. Uusi õpilasi registreeriti esimesel päeval 15.

TORONTO EESTI SELTSI

korraline peakoosolek peetakse neljapäeval, 23. septembril 1982, algusega kell 6.30 p.l. Toronto Eesti Majas. Palume käesolevat teadet võtta kutsena kui kirjalik kutse aadressi muudatuse tõttu ei ole saabunud. Kvoorumi puudumisel peetakse koosolek üks tund hiljem samas kohas.

JUHATUS

ÜLIKOOLIS ÕPPIVATE NOORTE VANEMAD!

Tellige oma kodust eemal asuvatele lastele kooliaastaks „Meie Elu"!

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

kriminaalse tegevuse kohta hävitatakse.

☆ Torontos avati möödunud nädala esmaspäeval suure pidulikkusega uus kontserdi hoone Thomson Hall. Kontsertsaal kannab Roy Thomsoni nime põhjusel, et selle ehitamise kulude katteks Roy Thomsoni lapsed annetasid $4.5 miljonit. Esialgselt oli kavas uut hoonet nimetada Massey Halliks, kui praeguse Massey Halli järglast.

☆ Toronto neljast seksuaalmõrvast kolm on seni lahendamata. Politsei on rakendanud oma paremad eksperdid mõrvade selgitamiseks. Politsei hoiatab naisi ja soovitab äärmist ettevaatust hilistel tundidel liikudes.

☆ 15,5 tunnise kõne eest Ontario valitsus maksis ühele USA elektroonarvutite eksperdile $50,000, kes oli kutsutud õpetama vastavaid ametnikke. Opositsioonijuht Bob Rae süüdistas parlamendis valitsust maksumaksjate raha raiskamises ja nõudis, et valitsus ise peaks ka hakkama kord kokkuhoiu peale mõtlema.

☆ Sarnias 2 registreeritud haigla õde kurtsid Inimõiguste Komisjoni esindajale, et neid on töölt lahti lastud põhjusel, et nad on liiga ilusad. Nende töö oli viibida sanitaarautoga ühe tööstushoone ehituse juures, et esmaabi anda õnnetuse korral. Tööde juhataja seletas, et tegemist ei ole iludusega, vaid ettevõtte sooviga kasutada töökohal mees-sanitare.

☆ Wisconsin esindaja USA saadikutekojas, Les Aspin avaldas arvamist, et USA armeel on uus liitlane N. Liidu armee vastu võitlemisel. Selleks on punaarmee kokk, kes valmistab mustalt ja räpaselt, sageli kahtlase väärtusega toitainetest sõduritele toitu. Toidumürgituse tagajärjel paljud sõdurid haigestuvad, nagu kirjutab N. Liidu armee meditsiiniline ajakiri.

☆ Kuninganna Elizabeth II väimees Mark Philips kavatses minna üksinda pikemale Aafrika-reisile. See kavatsus suurendas kuuldust, et printsess Anne abielu on jooksmas karile. Nüüd tuleb Londonist teade, et abielupaar sõidab koos Aafrikasse kuninganna nõudel ja arusaamatustest abielus tuleb saada neil üle.

☆ Inimõiguste eest võitlev läti komitee Kanadas levitab broshüüri „Lada". Selles selgitatakse, et N. Liit müütab seda autot Kanadas alla vabriku hinna. N. Liidu autotööstustes maksetakse vaesuse palka ja Kanada valitsus võimaldab neid autosid importeerida siia erilise madala tolliga. See ohustab Kanada autotööstust.

Eestist ei tule . . .

(Algus esiküljel)

kirjandust, nagu Eestis seda on „Rahva Hääl", „Sovjetskaja Estonija", „Noorteleht", „Kommunist" jne., kuid näit. a. 1955 peale võis tellida ka kirjandusajakirja „Looming", kultuurilehte „Sirp ja Vasar" ning muid erialalisi ajakirju.

Välismaale ei saanud aga tellida kohalikke ajalehti, nagu seda on Tallinna „Õhtuleht", Tartu „Edasi" jne., samuti satiirilehte „Pikker". Ilmselt kardeti, et nendest ridade vahelt ja kriitikast võidakse üht ja teist välja lugeda.

Nõukogude toll teeb vahet ka tellimiskeelu all olevate trükiste suhtes: mõned neist ei tohi üldse välismaale sattuda ja konfiskeeritakse reisijatelt väljasõidul, teiste osas aga ei tehta takistusi. Kuidas uus korraldus mõjub nimetatud kultuurilistele väljaannetele ei ole teada.

Kuuldavasti on Nõukogude poolel vabandatud, et uus keeld olevat tingitud „paberipuudusest". Põhjendus on naeruväärne, sest Nõukogude ajakirjanduse tellijaid välismaal on siiski äärmiselt vähe. Selle motiiviga oleks rohkem põhjendatud tasuta läände voolava propagandapaberimassi peatamine, näit. eestlastele saadetava „Kodumaa" likvideerimisega.

Tendents on selge: N. Liit suleb üha rohkem uksi Eesti ja Läänemaailma vahel. Selle poole vihjas ka äsjane kirjastus „Eesti Raamat" direktor Aksel Tamme ootamatu vallandamine.

EPL/K

KORTERID

Boca Ratonis, Floridas, eestlaste korterimajas

2 MAGAMISTUBA

ujula, saun, ühisruumid, suur krunt. 1 miil Atlantist, ½ km poodidest. Tel. 447-3844.

Peter Worthington kandideerib

„Toronto Sun" peatoimetaja Peter Worthington, keda ei seatud konservatiivide erakonna kandidaadiks parlamendivalimistel, teatas, et ta kandideerib iseseisvana.

Skautlike noorte aastakoosolek

2. ja 3. oktoobri nädalalõpul toimub Kotkajärvel gaid- ja skautjuhtide aastakoosolek (A-K.). Selle-aastane AK on gaididel 30-nes ja skautidel 33-as. Huvi koosoleku vastu on suur kuna on teada, et malevate staapides toimuvad suuremad koosseisu muudatused ja arutusele tulevad möödunud „Hõbejärve" suurlaager ning eelseisev maailmalaager. Paluks kõikidel gaid- ja skautjuhtidel sellest A-K-st osa võtta.

EGMK ja ESMK

HOLLANDIST

Laupäeval, 14. augustil korraldas Eesti Selts Hollandis praost R. Kiviranna külas viibimise puhul koosviibimise Rotterdamis, Soome Meremeste kirikumajas. Praost R. Kiviranna pidas huvipakkuva loengu meie suurkirjaniku A. H. Tammsaare teosest „Tõde ja Õigus" — religioon-psühholoogiline vaatlus". Hiljem juteldi kohvilauas, kus praost jutustas enda- ja kirikuelust New York'is. Koosviibimine oli hubane ja vaatamata laupäevasele tööpäevale ning suvisele puhkusajale oli siiski kohal kakskümmend eesti keelt valdavat kaasmaalast nii ligidalt kui kaugelt. Päev enne külastasid Kiviranna'd Amsterdami, kus tal oli pikem jutuajamine „Nederlands Dagblad" välisosakonna korrespondendi Henk Hoksbergen'iga.

☆

Augusti algul külastas Hollandit abielupaar Krista ja Trevor Alas-Ford. Krista on sündinud eesti vanematest Augsburgis, Saksamaal ja Trevor on sündinud Austraalias — ema hollandanna, isa austraallane. Abielupaar saabus Hollandisse puhkusele Dubai'st (Araabia Emiraat) kus nad alates 1979 a. elavad. Trevor Ford töötab „Caltex'i" juures Abu-Dhabi's peamänedzherina. Krista Alas-Ford on Dubai's rahvusvahelises koolis matemaatika õpetaja. Ford'idel on kaks tütart, Tiiu 10-aastane, sündinud Hollandis ja Kaili, 8-a., sündinud Austraalias. Kõik perekonnaliikmed, ka Trevor, räägivad eesti keelt ja on arvatavasti ainukesed eesti keelt rääkiv perekond Dubai's.

V. BELINFANTE-SAIDLO

Peeter Belinfante linnanõunikuks Hollandis

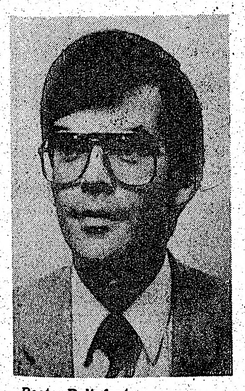

Peeter Belinfante

Hollandis toimunud uutel linnavolikogude valimistel valiti Rotterdami lähedal asuva linna Spijkenisse linnavolinikuks Peeter Belinfante, kes on Vilma Saidlo-Belinfante ja Alexander Belinfante poeg.

Peeter oli VVD (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie — parempoolne liberaalide partei) kandidaat. Spijkenisse linnanõukogu moodustati nüüd kolmest parempolsest parteist: VVD, CDA (kristlik-demokraatlik unioon) ja D66 (demokraadid 66).

Peeter Belinfante valiti linnanõunikuks ja kinnitati pidulikult ametisse. Tema tööpiirkonda linnanõunikuna kuulub: rahvatervishoid, sotsiaalabi, ühiskondlik hoolekanne, heaolu programmid, kultuuritegevuse edustamine, sport ja vabaaja veetmine.

Peeter Belinfante on esimene eesti-hollandi noor kes aktiivselt seotud Hollandi poliitikaga. Ta on 30 aastat vana, sündinud Hollandis, Den Haag'is. Lõpetanud „Instituut voor Sociale Wetenschappen" (mänedzhment, ärindus ja kaubandus). Võtab elavalt osa Eesti Selts Hollandis tegevusest, on olnud Rootsis eesti laste suvekoudes kasvandikuks, nõudepesijaks ja kasvatajaks. Skautlikult kuulub „Tallinna" lipkonda ja käinud „Metsakodu" leeris. Abiellus 1980 „eestistunud" hollandlanna Claudia Zijdenbos'iga.

Vabadusvõitlejad Afganistanis

AFGANISTAN — VENELASTE VIETNAM

Free Press International teate kohaselt Islami Rahvuslik Rinne Afganistanis, kelle juhiks on Sayed Ahmed Gailany võitleb edukalt venelaste vastu ja loodab need ajada välja varem või hiljem. Sayed A. Gailanile alluvas Rahvuslikus Rindes on 150,000 võitlejat, kes kontrollivad öösel enamiku teedest Afganistanis. Venelased julgevad liikuda teedel ainult päeva ajal, suurtes kolonnides ja julgestatud soomustatud helikopteritega õhust.

Sayed Ahmed Gailani vennapoeg Hassan Gailani arvamuse kohaselt on N. Liidul Afganistanis umbes 200,000 meest, kaugelt rohkem kui näidatud lääne ametlikes teadetes. Ainult pealinn Kabuli piirkonnas on venelastel 85,000 meest, Paktia provintsis 20,000 meest jne. Suuremate ühendusteede piirkonnas leidub rida kindlustatud punkte, nimetamisväärselt suurte garnisonidega.

PUUDULIKUD RELVAD

Islami Rindel on õnnestunud ajada välja venelased Panjshin orust. Sellest kulgeb läbi pealinn Kabuli ühendustee N. Liiduga. Venelaste asemel on seal 10,000 kuni 12,000 Afganistani venesõbraliku valitsuse sõdurit. Venelased neid hästi ei usalda. Hiljuti 75 nendest jooksis koos relvadega üle vabadusvõitlejate poole. Sealsete vabadusvõitlejate juht Ahmed Shah Masud on kindel, et varem või hiljem venelaste poolel võitlevad afganistani väeosad aetakse sealt välja või hävitatakse. Ahmed S. Masulil on seal 7000 vabadusvõitlejat. Nendel on kindlustatud positsioonid kõrgemal mägedes, kust korraldatakse rünnakuid alla teedele, seal liikuvate vene kolonnide hävitamiseks ja teede mineerimiseks.

Hassan Gailani arvates võiks Afganistani vabadusvõitlejad palju edukamad olla, kui neil oleks kasutada paremad relvad. Puudus on õhukaitse, tankitõrje ja helikoptereid hävitavaist relvadest. N. Liidu helikopterid on hästi soomustatud. Hariliku püssi ja kuulipilduja tuli ei tee neile midagi. „Vahel venelased ründavad meie positsioone 300 kuni 400 tankiga. Meil õnnestub nendest hävitada 2 kuni 3. Siis tuleb kiiresti põgeneda kõrgematesse mägedesse, kuhu vene tankid järele ei pääse. Tankide lahkumisel tuleme tagasi ja korraldame uue kaitse."

GAASIRÜNNAKUD

Põhja-Afganistanis, Baghlani läheduses venelased on rünnanud vabadusvõitlejad mitmel korral sõjagaasi pommidega. Ühe sellise rünnaku juures, mis ootamatult tabas 600 vabadusvõitlejat, ainult osal olid gaasimaskid ja pääsesid, teised said surma või tapeti venelaste poolt. Oleme korduvalt palunud saata vabadusvõitlejatele paremaid relvi ja gaasimaske. Millegipärast meie palvet ei võeta kuulda.

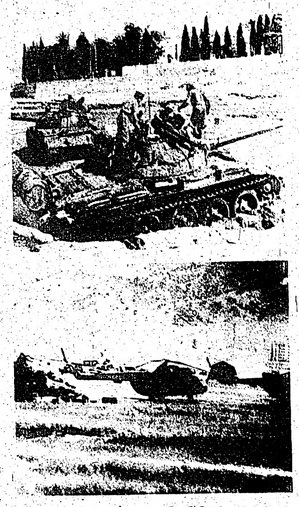

Vene tank ja helikopter.

Piiri taga, N. Liidu territooriumil ehitatakse välja suuri sõjaväe baase ja lennuvälju, suurimate transport- ja võitluslennukite tarvis. Hassan Gailani arvates neid jõude ei rakendata Afganistanis, vaid Iraanis, kui leitakse olevat paras aeg Iraani õliväljade ja Pärsia lahe kaldal olevate sadamate vallutamiseks. Seda peaks nägema ette riigijuhid läänes ja varustama Afganistani vabadusvõitlejaid vastavalt, et N. Liidu kavatsused kunagi ei saaks teostuda.

Nikolai Sahounov Torontost on Afganistanis Rahvusvahelist Brigaadi organiseerimas ja võitlemas kommunismi vastu. Ta kutsub kõiki kommunismi vastu võitlejaid ühinema selle brigaadiga. Sahounov on sündinud Bulgaarias. Põgenes kommunistliku terrori eest Kreekasse ja tuli sealt Kanadasse. Siin ta aitas organiseerida „Nõukogude vastase aktsiooni Komitee". See aitab värvata võitlejaid Rahvusvahelisse Brigaadi. Sahounovi arvates on nüüd juba paras aeg panna tegevusse relvad kommunismi ja N. Liidu likvideerimiseks.

N.

USA-S NELI ÜRITUST TARTU ÜLIKOOLI JUUBELI PUHUL

NEW YORK (M.E.) — Tartu Ülikooli 350. aastapäeva tähistatakse USA-s esindusliku pidulikkusega koostöös eesti ja läti akadeemiliste organisatsioonidega Eesti Teadusliku Ühingu USA-s koordineerival eestvedamisel. Läti akadeemilised ringkonnad on juubeli puhul eriliselt kaasa tõmmatud põhjusel, et varematel aegadel Tartu Ülikool andis kõrgema hariduse ka paljudele lätlastele ja isegi esimene läti üliõpilasorganisatsioon on asutatud Tartus.

Avaürituseks on reedel, 15. oktoobril, s.o. just kuupäeval kui Tartu Rootsi-aegne ülikool alustas oma õppetööd, Manhattanis 5. avenüü ja 43. tänava nurgal asuvas esinduslikus Princetoni Ülikooli klubis toimuv bankett. Et klubihoone peasaal mahutab vaid mõnisada isikut, siis kogunevad seal vaid aukülalised, eesti ja läti akadeemiliste organisatsioonide ametlikud esindajad, piiratud arv eesti ja läti ühiskonna juhtivaid isikuid ja pressiesindajad. Peakõnelejaks on ameeriklasest akadeemik, kavas on ka muusikaline ettekanne, osavõtjad õhturiietuses. Koosviibimine algab kokteilitunniga, pidulikul õhtusöögil on menüüs eel-, pea- ja järelroog kohviga ja punane lauavein.

Järgmise päeva pealelõunal on Columbia Ülikoolis teaduslikud ettekanded teemal: „Eesti ja läti rahvusidentsuse probleemaatika ärkamisajast kaasajani" inglise keeles. Esinevad ettekannetega prof.dr. Janis Penikis Indiana Ülikoolist ja prof. dr. Tõnu Parming Marylandi Ülikoolist. Järgneb arutelu. See üritus on avalik ja tasuta.

Sama päeva õhtul, algusega kell 7 on Manhattanis „saksa linnaosas" Liederkranzi Klubi ruumes, kus eesti akadeemilised intiimorganisatsioonid on sageli koosviibimisi korraldanud, ball, millele samas eelneb õhtueine. Ka siin on kasutusel vormaalne riietus ja akad. org. värvid.

Väärikaks lõpuürituseks on koostöös eelmistele New Yorgi kahe EELK kogudused ja Rudgersi Ülikooli (NJ) sümfooniaorkester ühise piduliku kontsert-jumalateenistusega Lexingtoni avenüü kirikus, kuhu akadeemilised organisatsioonid toovad kohale ka omad lipud. See on avalik üritus kõigile ja päevakohaste ametlike sõnavõttude kõrval on ka tervitused. Rudgersi Ülikooli sümfooniaorkestrit juhatab Paavo Järvi, tuntud dirigendi Neeme Järvi vanem poeg. Kontsert-jumalateenistus on pühapäeval, 24. oktoobril, s.o. nädal pärast esimest kolme üritust.

Algatus Vancouverist

ÜLEMAAILMNE AKTSIOON EESTI ÕPPETOOLI ASUTAMISEKS SIMON FRASERI ÜLIKOOLIS

Eesti Kultuuri Ühing Kanadas andis Simon Fraseri ülikoolile Burnabys eestiaineliste kursuste korraldamise „hambarahaks" 10 000 dollarit ja taotleb ülemaailmset aktsiooni pideva õppetooli asutamiseks.

Nagu juba eelmises lehes teatasime andis tsheki ülikooli presidendile K. G. Pedersenile delegatsioon kuhu kuulusid EKÜK asepresident ins. Lembit Pütsep, laekur ins. Johannes Eilau, dir. prof. Laurence Kitching ja sekretär dr. Hilja Hansson.

„Meie Elule" saadetud informatsioonis üteldakse:

— Meie nooremaid teadlasi filoloog dr. Juta Kõvamees Kitching ja tema estofiilist abikaasa prof. Laurence Kitching olid märgatavaks ajendiks, et 1980. a. detsembris asutati Vancouveris „Eesti Kultuuri Ühing Kanadas" (Society for the Advancement of Estonian Studies in Canada), mis inkorporeerit 1981. a. Briti Kolumbia valitsuse juures ja sai taksivaba staatuse Kanada federaalvalitsuselt samal aastal.

ÜLESANDED

„Eesti Kultuuri Ühing Kanadas" ülesandeks on: 1) edutada ühiskonna kasuks hariduslikke ja kultuurilisi üritusi, mis käsitlevad eesti keelt, kirjandust, ajalugu ja kultuuri, 2) toetada eestiaineliste alade õpetamist ja uurimist, 3) omada ja kasutavaks teha raamatuid, ürikuid ja muid ülalnimetatud tegevusele vajalikke allikmaterjale.

Dr. Juta Kitchingu organiseerimisel on korraldatud pidevalt loenguõhtuid väga laialdastel teemadel, samuti toimus proua Helmi Tutti agaral algatusel õhtusöök Vancouveri tublide perenaiste poolt, mis tõi organisatsiooni kassasse ilusa summa. Kuna Vancouveri eestlaskond on tuntud annetaja, eriti kultuuri alal (näit. prof. Võõbuse raamatute avaldamiseks), lisandus järjest uusi toetusi, kuni oli võimalik otsustav samm ette võtta ja kontakt Simon Fraser Ülikooliga luua eestialaliste loengute korraldamiseks.

SIMON FRASERI ÜLIKOOL

Simon Fraser University on 1965. a. asutatud teine kõrgem õppeasutus Suur-Vancouveri piirides University of British Columbia kõrval. Ülikool asub Vancouveriga kokkukasvanud Burnabys kõrgel mäel. Ülikooli linnak (campus) on projekteeritud tuntud arhitekti Arthur Ericksoni poolt ja on suurepärane oma treppide, veekogude ja stiilsete ehitustega. Lisandades sellele veel piltilusa vaate üle Vancouveri, eriti lumistele ja tiheda metsaga kaetud kõrgmägedele, võib tõesti kadestada neid noori, kel on võimalik selles õppeasutuses teadmisi omandada.

Aga ilust üksi ei aitaks, kui poleks sellele lisada teaduslikku alust. Vaatamata oma lühikesele elueale on ülikool saavutanud kõrge akadeemilise taseme tänu fakulteedi kvalitseedile ja üle 10-tuhandelise üliõpilaskonna tööle.

SOE SUHTUMINE

Kuna Simon Fraser avati just 1960-ndate aastate keskel, mil üle terve Põhja-Ameerika oli üliõpilaskondades hea toon rohkem kisa teha kui õppida, siis oli ka selles õppeasutuses küllalt moega kaasajooksmist, mida veelgi meelde tuletatakse, eriti meie vanema generatsiooni poolt. Õnneks on see süüdistus aga tänapäeva oludes täiesti alusetu. Praegune president dr. K. George Pedersen ise on esimese generatsiooni kanadalane ja ta Taanist tulnud vanemad on talle õpetanud respekti etniliste gruppide vastu. Ta suhtumine eestlastesse on ülisoe ja abistav.

Meie ettevõttele oli tõhusaks toeks ka saksa kirjanduse professor dr. Laurence Kitching, kelle suhted ja ekspertiis olid mõjuandvad kontaktide loomisel ja õppeplaanide koostamisel. Ka möödunud suvisel AABS'i konverentsil Minneapolises leidis meie projekt väga sooja toetust eesti teadlastelt, kes olid nõus panustama loengute ja seminaridega.

GLOBAALNE AKTSIOON

Kuigi Vancouver asub Ameerika kontinendi ühel serval, ei ole meie ettevõte seotud ainult „oma küla rahvaga". See on kogu globaalse eestlaskonna jaoks. Toronto Ülikooli juures on ungarlastel ja ukrainlastel õppetoolid, samuti leedulastel University of Illinois (Chicago) Circle Campusel. Ukrainlastel on Harvardis koguni 3 õppetooli. Olenevalt eestlaskonna toetusest (ja seda globaalses ulatuses (oleks ka meil hea asutada pidev õppetool (endowed chair), mis peetakse ülal põhikapitalist laekuvaist protsentidest. Kaasmaalased, kel puuduvad pärijad ja ei taha oma varandust riigile jätta, võiksid sellele võimalusele mõelda.

Meie kultuuriseeme on pandud mulda Burnaby mäel. Nüüd on meie enda teha, kas sellest kasvab puu eesti rahva tammikus või jääb ta kängu, sest armastusepäikest ei olnud küllalt ja väetis jäi väheseks.

Kirjutada aadressil: Society for the Advancement of Estonian Studies in Canada (Eesti Kultuuri Ühing Kanadas), 6520 Oak Street, Vancouver, B.C., Canada, V6P 3Z4. Helistada numbritel: 604-263-5678; 604-874-1696; 604-261-1870.

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TAHTRAAMATU koostamisele 1983. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TAHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" lalaldasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 1. NOVEMBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

Põhjala Tütarte gaidlipkonnas

algab selle aasta tegevus. Pakume huvitavaid ning õpetlikke koondusi, eriüritusi, koostööd teiste eesti noortega. Kasvatame tublisi eesti noori.

Avakoondus toimub 7. okt. kell 7.30 p.l. Eesti Maja noorteruumis.

Hellakesteks võib tulla tütarlaps 7—11 a. Koondused toimuvad igal laupäeval Eesti Majas noorteruumis 9.30—12.00 e.l. Juhiks on Astrid Jõgi, tel. 487-2094.

Gaidideks võivad tulla tüdrukud 12-15 a. Koondused on igal laupäeval 10—12-ni e.l. Vana Andrese kirikus. Juhiks on Ellen Valter, tel. 491-6493.

Vanemgaidid on 15 a. kuni 23 a. vanused. Tegevuseks on eriprojektid ja koostöö sobivad selle vanadusgruppile. Juhiks on Kadri Koop, tel. 425-8521.

Meil on uus rühm „Muttid". Vanus on 18 a. +. Rühm moodustati neile kes soovivad gaiditööst osa võtta nõuandjatena ja eriprojektide organiseerijatena. Juht on Silvi Verder, tel. 699-4110.

Üldinformatsiooniks helistada lipkonna juhile Silvia Birk Terts, tel. 447-7728, ehk ülalmainitud grupi juhtidele. Tervitame kõiki kes võtavad osa Põhjala Tütarde tegevusest.

L.T.

AABS'i konverents 1984 a. Montrealis

AABS-i 9-s Balti Uurimuste konverents toimub kõikide eelduste kohaselt Montrealis, Quebecis juuni teisel nädalal 1984. Konverentsi programmi koostajaks on prof. Toivo Miljan, Wilfrid Laurier ülikoolist Kanadas. Eeltööd järgmiseks konverentsiks on juba alanud. Sotsiaalteaduste osakonda konverentsil organiseerib ja juhatab prof. Rein Taagepera, majandusteaduse osakonda organiseerib ja juhatab prof. Gundar King (Pacific Lutheran ülikool), kuna ajaloo osakonna juhatajaks on tuntud läti ajaloolane prof. Edgar Anderson (San Jose State ülikool). Ülejäänud osakondade juhatajate osas on läbirääkimised käimas.

„MEIE ELU" TÄHTRAAMAT 1983

on koostamisel

SISU: kalendaarium, organisatsioonide aadressid, äride, ettevõtete, advokaatide, arstide kuulutused, ürituste kalender ja muu vajalik informatsioon.

AASTA LÄBI KASUTATAV AADRESSIRAAMAT

Kuulutusi Tähtraamatusse võetakse vastu 15. oktoobrini. „Meie Elu" tellijad saavad Tähtraamatu tasuta.

„MEIE ELU"

Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont.
M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Soovisedel Estole:

LÜHEMAD KÕNED, KÕIKIDELE NIMEMÄRGID...

Esto 84 Peakomitee juhatus on oma igakuiseid koosolekuid pidanud suve läbi, teatatakse ajakirjandusele antud informatsioonis.

Austraalia Eesti Seltside Liit teatas, et sealse peatoimkonna esimeheks on Erik Schmidt. Täiendavaid seletusi andis Austraalia külastuselt naasnud Maire Lainevool.

SOOVID AUSTRAALIAST

Eestlaste üldarvu Austraalias hinnatakse 6,000-le, nendest on ehk pooled „kadunud". Sydneys on 3,000 eestlast, neist üks kolmandik on üritustest huvitatud. Melbournes ja Victorias on 1,000—800, neist koguduses 386, Eesti Majas 420 ja kuni 150 ilmub korraga pidudele. Adelaides on 800—1,000, neist 200 on tegevad Eesti Maja ümber. Brisbane Ikestatud Rahvaste Ballil oli koos 30 eestlast. Esto 84-le tulejate arvu oletused kõikusid 150 ja 250 vahel. Loodetakse, et Adelaide 1983. a. Eesti Päevad sütitavad rahvatantsust ja laulukooridest osavõtjaid.

Maire Lainevool tõi kaasa ka pika rea soove — alates heast eelinformatsioonist, lühematest kõnedest, kõikide nimemärkidest, loosungitest kuni noorte tutvumisõhtuteni ja pagutusest teiste omasuguste sekka korterisse.

REKLAAM

Torontopoolse reklaami osas on praegu käsil seinaplakati valmistamine ja kahte liiki ringkirjad: üks organisatsioonidele ja organisaatoritele mille esimene number läheb varsti välja koos Sihtasutuse peakoosoleku kutsega kõigile organisatsioonidele kelle aadressi leitakse. Teise, „Teated", esimene number valmib pisut hiljem ja on mõeldud üldiseks levitamiseks, seda peamiselt koostöös meie ajalehtedega.

Vello Hubelil — Esto reklaami ilu eest hoolitsejal — on käsil kleepsiltide kujundamine. Filatelistid valmistavad Esto erimärgi. Ühendriikide peatoimkond on eriti agar reklaami ja mälestusesemete valmistamise plaanidega. Iseenesest mõistetavalt on Esto 84 märk Esto Peakomitee omandus ja selle kasutamiseks on vaja nõusolekut ja kokkulepet peakomiteega.

ESTO KAVA

Asjasel ürituste juhtide koosolekul vaadati üle olemasolev kava.

MÕNED ÜRITUSED. Teatrietendusi ja kontserte on iga päev, samuti „Salakõrts", noorte tants (alaealised) jne. Mainida võiks lisaks:

— pühapäeval (8. juuli): kavas on Jumalateenistus, vaimulik kontsert; lasteteater.
— esmaspäeval: tants 350 m kõrgusel; võimlemise valikrühmad; naiskongress.
— teisipäev: Rahvuskongressi I istung; laevasõit; akadeemiline pealelõuna; Eesti Päev Kanada „Wonderlandis"; maakondlikkude organisatsioonide ettevõtmised.
— kesknädal: Sõjameeste konverents ja Sõduriõhtu; Rahvuskongressi lõppistung; Noorte Kongress.
— neljapäev: Rongkäik; Esto Ball.
— reedel: Valguspidu; plus muud.
— laupäev: Laulupidu; Rahvapidu.
— pühapäev (15. juuli) Lõpujumalateenistus.

OSA INGLISKEELES?

Toronto Sümfoonia orkestri esinemised Neeme Järvi juhtimisel ootavad lõppotsust, eriti päevade suhtes. Kavas on üks kontsert Ontario Place foorumil ja kolm sama kavaga uues Roy Thompson kontsertsaalis.

Mitmesugused näitused on muidugi iga päev avatud.

Laulu- ja võimlemise proovid on kolmapäeva-neljapäeva-reede hommikuti.

Kavandusel on populaarmuusika (kompositsiooni) võistlus; noortegrupp annab välja lööklaulude lauliku; pead murtakse ka mõne ingliskeelse programmi üle (eriti silmas pidades võõrrahvusest abielupooli).

Kirjanduslikest üritustest (peale näituse) ei ole veel kuulda olnud; teaduslikest ettekannetest ja nõupidamisest on juttu olnud.

Akadeemilised organisatsioonid pole veel oma päeva valinud.

Suvitushooaja lõppedes loodetakse programmide üksikasjade selgumise jatkumist ja uusi ideesid ja ettepanekuid. (Aadress: Esto 84, 958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, Canada M4K 2R6)

E.A.

Täienduskeskkoolis algas õppeaasta

T.E.S. Täienduskeskkool algas uut õppeaastat piduliku aktusega reedel, 17. sept. Aktus algas õpilase Sandra Rannu lühikese palvusega. Koolikomitee esimees H. Lupp tervitas uusi sisseastujaid ja aktusel viibivat aupeakonsul I. Heinsoo'd, kellele kooli heakäekäik on olnud südamelähedane. Toetudes koolivalitsuselt saadud vihjele ja heatahtlikule suhtumisele on loota, et õppemaks kujuneb $40,— perekonnalt.

Aupeakonsul I. Heinsoo tervitas eriti kooli sisseastujaid. Ta avaldas headmeelt, et hulk noori astuvad jälle kooli, et õppida eesti keelt ja õppida tundma maad, mida pole näinud. Otsus tulla kooli omab sellega palju suuremá kaalu.

Koolijuhataja E. Marten teatas, et esimese ja kolmanda klassi õppekavad on ajakohastatud eesti keele ja maateaduse osas. Õppetöö huvitavamaks tegemiseks on rida üritusi, nagu: „Mardi trall" — 5. novembril, „Jõulupuu" — 17. detsembril, „Talipäev" — 29. jaanuaril, „Omaloomingu õhtu" — 4. või 11. märtsil ja „Väljasõit" — 28/29. mail. Väljasõidu koht praegu teadmata. Klassijuhatajateks on: I klass — E. Lüdig ja J. Puhm, II klass — E. Komi, III-a klass E. Marten ja III-b klassi juhatajaks on H. Ründva.

Aktus lõppes hümniga. Õpilased siirdusid klassiruumidesse registreerimiseks ja vajalikkude instruktsioonide saamiseks.

Rahvarõiva õmblemise kursus algab

eelmiste aastate eeskujul Northern Secondary School'is, 851 Mt. Pleasant Rd. (tel. 589-4931). kl. 18.00—21.00. Esimene töötund on kolmapäeval, 6. okt. kl. 19.30—21.30. Ka esimesel päeval on veel võimalik kursusele registreerida. Kursust juhatab Endla Komi, kelle poole võib pöörduda igaüks, kes on otsustanud ise kodus rõivaid valmistama hakata, et saada asjatundlikke ja täpseid juhiseid (tel. 447-7610).

Alakem rahvarõivaste valmistamisega kohe, et võiksime neid kanda meie rahvuslikul suurüritusel nii osavõtjana kui ka esinejana. Ülemaailmsed Eesti Päevad lähenevad kiirete sammudega. Iga rahvuslik suurüritus paneb mitmedki organisatsioonide liikmed küsima kas ta rahvarõivad ei vaja pisut kohendamist või kuidas muretseda selleks suurpäevaks rahvuslikku piduriiet — rahvarõivaid. On viimane aeg sellele mõtlema hakata, kas ja kuidas valmistada pidurõivaid kas endale, oma lastele või lastelastele. Abistajaks on rahvarõiva õmblemise kursus.

TORONTO EESTI SELTSI

raamatukogu on avatud alates 30. septembrist 1982, igal neljapäeval kella 5-est kella 7-ni p.l.

ÜLEMAAILMNE EESTI KESKNÕUKOGU HAKKAB ERGUTAMA ESTO '84 ETTEVALMISTAMIST

Ülemaailmne Eestlaste Kesknõukogu otsustas kuulutada oma järgmise tegevusaasta „ESTO '84 AASTAKS", et ergutada ülemaailmselt Ülemaailmsete Eesti Päevade ettevalmistamist.

New Yorgis 11. septembril peetud täiskogu aastakoosolekul, millest kirjutasime juba eelmises lehes, märkis esimees L. Savi, et aruandeaastal oli tal võimalus külastada nelja eestlaste asukohamaad. Need külastused jätsid temale sügava mulje ja ÜEKN tegevust hinnati kõrgelt. Aruandeaastal töötas erikomisjon välja ülemaailmse eestlaste Vabadusfondi põhikirja, mis on valmis esitamiseks Marylandi osariigi võimudele. Hangiti kodumaa dissidentide põrandaalust väljaannet „Lisandeid uudiste ja mõtete vabale levikule Eestis" ja, tõigiti see trükis väljaandmiseks inglise keelde. Jätkati ikestatud rahvaste ühist aktsiooni UN-is Nõukogude Liidu kolonialismi vastu, arendati mitmesugust tegevust ja peeti ühendust liikmesmaadega.

Üldisele tegevusaruandele järgnesid lühiülevaated nende maade keskorganisatsioonide tegevusest. Austraalia Seltside Liidu tegevusest kõneles M. Kari. Seal on ettevalmistamisel koguteos „Eestlased Austraalias". Käsil on ankeedi läbiviimine noorte juures, et tihendada kontakti noortega ja saada ülevaadet nende soovidest. Tegevusest Ühendriikides kõneles Rahvuskomitee abiesimees Juta Ristsoo, märkides, et koostöö balti rahvaste vahel on muutunud tihedamaks. EKN Kanadas tegevusest andis lühiülevaate esimees L. Leivat, tõstes esile Balti Õhtu läbiviimist. Edasi andsid lühiülevaated Saksamaa kohta Ed. Vallaste ja H. Michelson, Inglismaa kohta Ü. Anson, Rootsi kohta H. Uus ja Hollandi kohta pr. Kapostin.

TEGEVUSKAVA

Järgnevalt kinnitati Kesknõukogu tegevuse ja rahaline aruanne ja arutati lähemalt käesoleva aasta tegevuskava. Tegevuskava arendatakse edasi juba väljakujunenud põhimõtetel. Tegevuskavas jätkatakse Nõuk. Liidu kolonialismi vastu sihitud aktsioone UN-i juures Eesti olukorda selgitavate trükiste väljaandmise ja teiste sammude kujul. Antakse välja analüüs, mis selgitab vaba maailma eestlastele Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingu (VEKSA) vabade eestlaste vastu suunatud sihte ja eesmärke. Jätkatakse Eestis vangistatud vabadusvõitlejate toetamist ja tihendatakse koostööd Amnesty Internationaliga ja teiste samu sihte taotlevate organisatsioonidega.

Pärast üksikasjalikke läbirääkimisi kinnitati tegevuskava ja eelarve juhatuse poolt esitatud kujul koosoleku poolt tehtud täiendustega.

Tegevuskava juures võeti vastu ÜEKN koosseisu kohta käiv põhimõtteline seisukoht, et igat maad esindab Kesknõukogus ainult üks keskorganisatsioon. Rootsi osas on esindavaks organisatsiooniks üldvalimiste teel moodustatud Rootsi Eestlaste Esindus (REE) ja Rootsis esinevate eriolukordade suhtes jääb Rootsi eestlaste endi lahendada, kuidas nad REE kaudu oma esinduse moodustavad.

VALIMISED

Valimiste all valiti ühel häälel tagasi esimeheks senine esimees L. Savi. Ühel häälel valitud juhatusliikmed jaotasid juhatuse esimesel koosolekul oma ametid järgmiselt: abiesimehed H. Raudsepp (Kanada) ja H. Uus (Rootsi), peasekretär Ed. Vallaste (Saksamaa), sekretär Juta Ristsoo (USA), laekur P. Saar (USA), nõunikud P. Kiik (Rootsi), Ülo Anson (Inglismaa) ja M. Kari (Austraalia).

ÜEKN Euroopa büroo liikmeiks valiti dr. E. Aule, A. Luik ja A. Joonson. Ühe täiendava liikme määramine jäeti juhatuse ülesandeks.

Koosolekul algatatud küsimuste all andis „Ameerika Hääle" eestikeelsete saadete toimetuses on praegu tööjõu puudus, kuna mitu kohta on täitmata.

Asjaliku töökoosoleku lõpetas koosoleku juhataja H. Lupp tänusõnadega koosolekust osavõtjaile ja soovis uuele juhatusele jõudu ja õnne ÜEKN edaspidise tegevuse juhtimisel. Koosolek lõppes hümni laulmisega.

Teadaanne pensionäridele

Eesti Pensionäride Klubi Torontos alustab oma sügishooaja tegevusega:

Esmasp., 27. sept. kell 12 päeval tervisvõimlemise algus mõlemale grupile E. Maja keskmises saalis — kohviga.

Kolmap., 29. sept. algavad tegevust käsitööring, bridge- ja malering ja avatakse raamatukogu.

JUHATUS

TEADAANNE

Eesti keele kursus muulastele, või keelt vähe valdavatele kaasmaalastele algavad eelmiste aastate eeskujul Northern Secondary School'is, 851 Mount Pleasant Rd. Registreerimine kursusele 20. sept. kl. 18.00—21.00 ja 21. sept, kl. 19.00—21.00. Esimene tund on esmaspäeval, 4. oktoobril kl. 19.30—21.30. Ka esimesel tunnil võib veel registreerida.

KOOLIKOMITEE

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD
Insurance Brokers
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Vancouveris tähistatakse Tartu Ülikooli 350. aastapäeva

Vancouveri Eesti Selts koostöös teiste kohapealsete organisatsioonidega koraldab 9. okt. 1982 ühise Tartu Ülikooli 350. aastapäeva tähistamise Four Season hotellis, 791 West Georgia St. Vancouver.

Pidulik aktus väliskülalistega kell 5 p.l., pidu õhtusöögiga kell 7 õhtul. Aktusel kõneleb prof. dr. A. Võõbus, B.C. haridusminister Van-der Zalm, B.C. ülikoolide minister dr. P. McGeer, UBC ja SFU esindajad ja teised. Solistide ettekanded, organisatsioonide esindajate ja külaliste tervitused. Peol mängib „Oma Poiste" orkester.

Peo pääsmed saadaval ainult eelmüügi korras seltsi juhatusliikmetelt ja korraldava toimkonna poolt: H. Joasalu 465-5769, R. Rannala 461-7659, V. Remmelg 299-6672, R. Sukmit 327-6942.

KORRALDAV TOIMKOND

„MEIE ELU" on eestluse hoidja ja ühendaja paguluses, püüdes kaasa aidata eesti keele säilitamiseks ja kasvava noorsoo hoidmiseks meie rahvusgrupi liikmena — seepärast lugege ja tellige „MEIE ELU".

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
ODAVAD LAENUD KAASMAALASTELE
Informatsiooniks helistada
465-4659

EESTLASED EHITAVA „MAA LÕ

Materjalid veeta kauguselt T

Ka okupeeritud Eesti peab andm tatud nafta- ja gaasileidude ala välj rustus tuleb transporteerida 3000 k Surgutti ja sealt veel edasi eesti t nimelise jõe kaldale. Sinna on tö toodud kokkupandavad elamud.

Tallinna Hariduse tänava nr. 11 maja sissekäigul on pika nimega venekeelne silt: „N. Eesti autotranspordi ja maanteede ministeeriumi Surguti teede ehitustrusti tootmistehnilise kompekteerimise valitsus". Selle keerulise nime taga peitub asutus, mille ülesanne on täita okupeeritud Eesti osa Põhja-Siberis: Värvatud tööliste varustamine toidu ja riietusega, meditsiiniliste materjalidega ja kõige muu vajalikuga seal kauges põhjas. Kõige selle kohale transporteerimine, samuti ka töövahendite, kaasa arvatud mehhaanilised ja isegi materjal selle teelõigu jaoks, mille ehitamine on määratud Eestist värvatud tööjõu hooleks.

Ulo Tootseni nimeline kirjamees laskis end mõneks ajaks värvata „Surguti trusti valitsuses" tööjõubaasi ja kirjutas sellest venekeelses ajakirjas „Tallin" (nr. 3, 1981). Ülevaatest selgub, et ta oli seal kevadpoolsel talvel, kui töötamine olnud hõlpus, sest soine maapind oli veel sügavalt külmunud.

Pimi küla ja selle ümbruskonna päriselanikud on handid (end. nimetus ostjakid), kes talvel rändavad oma põdrakarjadega tundras. Pimi külanõukogu territooriumil olevat neid selle 5.500-st elanikest järel ainult 400.

OSKUSTÖÖLISED EESTIST

Eestist värvatud on enamasti oskustöölised — ehitus- ja teetöölised, traktorijuhid ja mehhaanikud. Viimaseil olevat palju tegemist, sest tehnika minevat sageli rikki sealses kliimas, jutustab Ulo Tootsen. Tema andmeil on seal üldse 150—170 inimest ja eestlasist suurem osa, umbes 60, on Viljandist, enamasti Viljandi kolhoosidevahelisest ehitustrustist. Pääinsener Heino Gremberg jutustab Tootsenile, et ülesandeks on ehitada 50 km teelõik põhjapoole Jamali poolsaare suunas, see on Tjumeni oblasti põhjapiirini. Jamal — päriselanike keeles tähendab see „maa lõpp".

Sellel liinil asub ka Urengoi, mis just praegu on väljaehitamisel üheks keskuseks gaasijuhtmete suunal. Neid on plaanitsetud kuus, milledest üks peab ulatuma Lääne-Euroopasse ja on just praegu tüliõunaks ühe osa läänerriikide ja USA vahel. Urengoi asub polaarjoonel, põhjapool Eestist värvatud tööjõu lõigust, ja nagu Ülo Tootsen kuuleb, on sinna rakendatud tööjõudu Leedust ja Lätist.

Uue nafta- ja gaasiala väljaehitamine on kuulutatud „Komsomoli töökehituseks" ja nn. liiduvabariikide komsomoli organisatsioonid on vastutavad selle eest, et sinna saadetakse tööjõudu, vastupidavaid ja mitmesuguste oskustega noori mehi.

„MAA LÕPP"

Eesti tööjõul oli Ülo Tootseni sealoleku ajal parajasti käsil tecaluse panemine neile määratud 30 km lõigul. Vanem tööjuhataja, Viljandist pärit, Ülo Mens seletas, et päevas jõutakse teha 20—50 meetrit. Hiljem kaetakse alus betoonplaatidega, mis tulevad Tallinnast, samuti kui nende kohalepanekuks vajaline isement. Betoonplaate läheb 500 igale kilomeetrile, seega nende 30 kilomeetrilisele töölõigule 15.000. Plaadid tulevad enam kui 3000 km tagant ja Tootsen saab teada, et kui nad on päral, on iga plaadi hind 260 rubla. Pääinsener Gremberg kurtis, et vahel on nende kohaletulekuga raskusi — võib juhtuda, et Tallinnas pole parajasti küllalt vaguneid nende transportimiseks.

Ülo Tootsen lõpetab oma jutustuse, mis on venekeelsele ajakirjale „Tallin" saadetud Pimi külast, vaimustava väitega, et meie „Pimi küla last viib juba aasta lõpuks põhjapoole 50 km pikkune hea tee. Aga niisugust teed on vaja veel sajad kilomeetrid. Need ehitatakse kindlasti", lubab Tootsen.

KA MUJAL SIBERIS

Okupeeritud Eesti oma komsomoli organisatsiooni kaudu on kohustatud andma tööjõudu ja materjali Siberi väljaehitamiseks ka muudele projektidele peale tee ehitamise Tjumeni oblasti nafta- ja gaasialadel. Eesti panuse jaoks nende projektide läbiviimiseks on Tallinna komparteikeskkomitee juurde moodustatud „vabariiklik staap". „Staabiülemaks" on Venemaa-eestlane Vladimir Käokes 1949. aastast saadik on täitnud mitmesuguseid tööstusalaseid ametikohti ja on ministrite nõukogu esimehe (peaministri) üks asetäitjaid. Tallinna ajalehtede teatel „staabi" istungil 16. juunil s.a. arutati elamu

ESTI KESKNÕUKOGU UTAMA ESTO '84 LMISTAMIST

knõukogu otsustas kuulutada oma '84 AASTAKS", et ergutada üle-ti Päevade ettevalmistamist.

sidemete Arendamise Ühingu (VEK-SA) vabade eestlaste vastu suunatud sihte ja eesmärke. Jätkatakse Eestis vangistatud vabadusvõitlejate toetamist ja tihendatakse koostööd Amnesty Internationaliga ja teiste samu sihte taotlevate organisatsioonidega.

Pärast üksikasjalikke läbirääkimisi kinnitati tegevuskava ja eelarve juhatuse poolt esitatud kujul koosoleku poolt tehtud täiendustega.

Tegevuskava juures võeti vastu UEKN kooseisu kohta käiv põhimõtteline seisukoht, et igat maad esindab Keskнõukogus ainult üks keskorganisatsioon. Rootsi osas on esindavaks organisatsiooniks üldvalimiste teel moodustatud Rootsi Eestlaste Esindus (REE) ja Rootsis esinevate eriolukordade suhtes jääb Rootsi eestlaste endi lahendada, kuidas nad REE kaudu oma esinduse moodustavad.

VALIMISED

Valimiste all valiti ühel häälel tagasi esimeheks senine esimees L. Savi. Ühel häälel valitud juhatusliikmed jaotasid juhatuse esimesel koosolekul oma ametid järgmiselt: abiesimehed H. Raudsepp (Kanada) ja H. Uus (Rootsi), peasekretär Ed. Vallaste (Saksamaa), sekretär Juta Ristsoo (USA), laekur P. Saar (USA), nõunikud P. Kiik (Rootsi), Ülo Anson (Inglismaa) ja M. Kari (Austraalia).

UEKN Euroopa büroo liikmeiks valiti dr. E. Aule, A. Luik ja A. Joonson. Ühe täiendava liikme määramine jäeti juhatuse ülesandeks.

Koosolekul algatatud küsimuste all andis „Ameerika Hääle" eestikeelsete saadete juhataja K. Laantee lähema ülevaate A.H. eestikeelseist saateist viimaste kuude jooksul. „Ameerika Hääle" eestikeelsete saadete toimetuses on praegu tööjõu puudus, kuna mitu kohta on täitmata.

Asjaliku töökoosoleku lõpetas koosoleku juhataja H. Lupp tänusõnadega koosolekust osavõtjaile ja soovis uuele juhatusele jõudu ja õnne UEKN edaspidise tegevuse juhtimisel. Koosolek lõppes hümni laulmisega.

Vancouveris tähistatakse Tartu Ülikooli 350. aastapäeva

Vancouveri Eesti Selts koostöös teiste kohapealsete organisatsioonidega koraldab 9. okt. 1982 ühise Tartu Ülikooli 350. aastapäeva tähistamise Four Season hotellis, 791 West Georgia St. Vancouver.

Pidulik aktus väliskülalistega kell 5 p.l., pidu õhtusöögiga kell 7 õhtul. Aktusel kõneleb prof. dr. A. Võõbus, B.C. haridusminister Van-der Zalm, B.C. ülikoolide minister dr. P. McGeer, UBC ja SFU esindajad ja teised. Solistide ettekanded, organisatsioonide esindajate ja külaliste tervitused. Peol mängib „Oma Poiste" orkester.

Peo pääsmed saadaval ainult eelmüügi korras seltsi juhatusliikmetelt ja korraldava toimkonna poolt: H. Joasalu 465-5769, R. Rannala 461-7659, V. Remmelg 299-6672, R. Sukmit 327-6942.

KORRALDAV TOIMKOND

„MEIE ELU" on eestluse hoidja ja ühendaja paguluses, püüdes kaasa aidata eesti keele säilitamiseks ja kasvava noorsoo hoidmiseks meie rahvusgrupi liikmena — seepärast lugege ja tellige „MEIE ELU".

NTO EESTI ÜHISPANK

Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

D KAASMAALASTELE

oniks helistada

5-4659

EESTLASED EHITAVAD SIBERIS TEED „MAA LÕPPU"

Materjalid veetakse 3000 km kauguselt Tallinnast

Ka okupeeritud Eesti peab andma oma osa Põhja-Siberis avastatud nafta- ja gaasileidude ala väljaehitamiseks. Materjalid ja varustus tuleb transporteerida 3000 km kaugusele Tjumeni oblasti, Surgutti ja sealt veel edasi eesti tööjõu baasi Pimi külla, samanimelise jõe kaldale. Sinna on tööliste jaoks püstitatud Eestist toodud kokkupandavad elamud.

Tallinna Hariduse tänava nr. 11 maja sissekäigul on pika nimega venekeelne silt: „N. Eesti autotranspordi ja maanteede ministeeriumi Surguti teede ehitustrusti tootmistehnilise kompekteerimise valitsus". Selle keerulise nime taga peitub asutus, mille ülesanne on täita okupeeritud Eesti osa Põhja-Siberis: Värvatud tööliste varustamine toidu ja riietusega, meditsiiniliste materjalidega ja kõige muu vajalikuga seal kauges põhjas. Kõige selle kohale transporteerimine, samuti ka töövahendite, kaasa arvatud mehhaanilised ja isegi materjal selle teelõigu jaoks, mille ehitamine on määratud Eestist värvatud tööjõu hooleks.

Ülo Tootseni nimeline kirjamees laskis end mõneks ajaks värvata „Surguti trusti valitsuses" tööjõubaasi ja kirjutas sellest venekeelses ajakirjas „Tallin" (nr. 3, 1981). Ülevaatest selgub, et ta oli seal kevadpoolsel talvel, kui töötamine olnud hõlpus, sest soine maapind oli veel sügavalt külmunud.

Pimi küla ja selle ümbruskonna päriselanikud on handid (end. nimetus ostjakid), kes talvel rändavad oma põdrakarjadega tundras. Pimi külanõukogu territooriumil olevat neid selle 5.500-st elanikest järel ainult 400.

OSKUSTÖÖLISED EESTIST

Eestist värvatud on enamasti oskustöölised — ehitus- ja teetöölised, traktorijuhid ja mehhaanikud. Viimaseil olevat palju tegemist, sest tehnika minevat sageli rikki sealses kliimas, jutustab Ülo Tootsen. Tema andmeil on seal üldse 150—170 inimest ja eestlasist suurem osa, umbes 60, on Viljandist, enamasti Viljandi kolhoosidevahelisest ehitustrustist. Pääinsener Heino Gremberg jutustab Tootsenile, et ülesandeks on ehitada 50 km teelõik põhjapoole Jamali poolsaare suunas, see on Tjumeni oblasti põhjapiirini. Jamal — päriselanike keeles tähendab see „maa lõpp".

Sellel liinil asub ka Urengoi, mis just praegu on väljaehitamisel üheks keskuseks gaasijuhtmete suunal. Neid on plaanitsetud kuus, milledest üks peab ulatuma Lääne-Euroopasse ja on just praegu tüliõunaks ühe osa lääneriikide ja USA vahel. Urengoi asub polaarjoonel, põhjapool Eestist värvatud tööjõu lõigust, ja nagu Ülo Tootsen kuuleb, on sinna rakendatud tööjõudu Leedust ja Lätist.

Uue nafta- ja gaasiala väljaehitamine on kuulutatud „Komsomoli löökehituseks" ja nn. liiduvabariikide komsomoli organisatsioonid on vastutavad selle eest, et sinna saadetakse tööjõudu, vastupidavaid ja mitmesuguste oskustega noori mehi.

„MAA LÕPP"

Eesti tööjõul oli Ülo Tootseni sealoleku ajal parajasti käsil teealuse panemine neile määratud 30 km lõigul. Vanem tööjuhataja, Viljandist pärit, Ülo Mens seletas, et päevas jõutakse teha 20—50 meetrit. Hiljem kaetakse alus betoonplaatidega, mis tulevad Tallinnast, samuti kui nende kohalepanekuks vajaline tsement. Betoonplaate läheb 500 igale kilomeetrile, seega nende 30 kilomeetrilisele töölõigule 15.000. Plaadid tulevad enam kui 3000 km tagant ja Tootsen saab teada, et kui nad on päral, on iga plaadi hind 260 rubla. Pääinsener Gremberg kurtis, et vahel on nende kohaletulekuga raskusi — võib juhtuda, et Tallinnas pole parajasti küllalt vaguneid nende transportimiseks.

Ülo Tootsen lõpetab oma jutustuse, mis on venekeelsele ajakirjale „Tallin" saadetud Pimi külast, vaimustava väitega, et meie „Pimi külast viib juba aasta lõpuks põhjapoole 50 km pikkune hea tee. Aga niisugust teed on vaja veel sajad kilomeetrid. Need ehitatakse kindlasti", lubab Tootsen.

KA MUJAL SIBERIS

Okupeeritud Eesti oma komsomoli organisatsiooni kaudu on kohustatud andma tööjõudu ja materjali Siberi väljaehitamiseks ka muudele projektidele peale tee ehitamise Tjumeni oblasti nafta- ja gaasialadel. Eesti panuse jaoks nende projektide läbiviimiseks on Tallinna kompartei keskkomitee juurde moodustatud „vabariiklik staap". „Staabiülemaks" on Venemaa-eestlane Vladimir Käo, kes 1949. aastast saadik on täitnud mitmesuguseid tööstusalaseid ametikohti ja on ministrite nõukogu esimehe (peaministri) üks asetäitjaid. Tallinna ajalehtede teatel „staabi" istungil 16. juunil s.a. arutati elamu- te- ja teedeehituse tulemusi k.a. esimesel poolel. Aruannete järgi oli elamute ehitusplaan täidetud 138% ja teedeehitus 117% ehk absoluutarvudes 60 korterit ja 30 km magistraali. Okupeeritud Eestist värvatud tööjõul on käsil nimelt Kitshera jaama ja samanimelise asula ehitamine Baikal-Amuuri raudteel.

BAM-i ehitamiseks on Eestist värvatud tööjõudu 1975. aastast saadik ja värbamisega on tegelnud Eesti komsomoli töölis- ja maanoorte osakond. Selle juhataja J. Vitsur kirjutas viimati „Noorte Hääles" Eestist värvatute osatähtsusest nn. komsomoli lööktöödel. Ta ütles, et BAM-i ehitusele lahkus esimene rühm Tallinnast 25. mail 1975. Aasta-aastalt on saadetud uusi gruppe. Käesoleva aasta mais asus teele 50 liikmeline rühm värvatud peamiselt tööstusettevõtteist. Nad saadeti BAM-i idalõiku Tsitasse, nende elukohaks ja tööbaasiks on Sülbani asula, kus 1984. aastal peab toimuma BAM-i lõpetamine.

AMUURI ÄÄRES

Eestist on viimaseil aastail nõutud tööjõudu ka Komsomolski linna laiendamiseks. Linn asub Amuuri ääres (Habarovski krais). Ehitamine alustati 1932 komsomoli lööktöö korras, millest ka selle nimi.

Eestist lähetati sinna 1981. a. 75-liikmeline rühm. Mõningate puuduste tõttu ehitusorganisatsioonide töös ei läinud rühma töö hästi, ütles Vitsur, puudusi lähemalt nimetamata. Tänavun aprillis saadeti Tallinnast teele uus 45-liikmeline rühm. „Ajutisi abilisi" üliõpilaste ehitusmalevast on sinna igal suvel lähetatud.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

KUI TE EI MÄLETA, EI SUUDA TE VÕIB-OLLA MITTE IIALGI UNUSTADA.

Autojuhid mõlemapoolses liikluses peavad peatuma, kui nende ees on seisev koolibuss vilkuvate punaste tuledega. Ainukeseks erandiks on liiklus mitmerajalisel maanteel, tee keskel oleva eraldusribaga, seal peab liiklus ainult bussi taga seisma jääma.

Uus seadus nõuab, et autojuhid jääksid seisma vähemalt 20 meetrit (umbes traktoriveoga treileri pikkus) tagapool seisvat koolibussi ja seab üles kõrgendatud karistusmäärad autojuhtidele, kes ei peatu.

- $20—100 rahatrahv on tõstetud $100—500 peale.
- Teistkordsetele seaduse vastu eksijatele määratakse rahatrahvid $250—1000 ulatuses.
- Seaduse vastu eksijatele määratakse miinuspunkte.

UNUSTAMISE EEST VÕITE LIIGA KALLIST HINDA MAKSTA!

Ministry of Transportation and Communications

Ontario

James Snow, Minister
William Davis, Premier

ILMAR KÜLVET — „NÄITEMÄNGURAAMAT"

Autori kirjastus. Mississauga, Ont. 1982. Kaane kujundus: Arne Roosman, 158 lk., Isikunimede register. Fotod.

Peab kohe alguses ütlema, et Külveti näidendite kogu on nälteringidele ja teatritruppidele teretulnud raamat. Trükitud heale paberile ja selgekirjalise trükiga võidakse näidenditest kergesti asjaosalistele koopiaidki teha. Raamat sisaldab viis näidendit ja autori lõppsõnalise kaaskirja. Näidenditest kuuluvad kaks („Paradiisi pärisperemees" ja „Suletud aken") satiiriliste ja kolm („Lamp ei tohi kustuda", „Sild üle mere" ja „Menning") dramaatiliste näidendite kilda.

Viimase kolme puhul annab autor lavastajale mitmekesiseid näpunäiteid; satiiride puhul jäetakse talle aga üsna vabad käed.

„Paradiisi pärisperemees" on kirjutatud vemmelvärsilises riimkõnes, mis annab sellele pagulasparoodiale teatud eelised võrreldes „Suletud akna" narrimänguga. Neist kahest satiirist tuleks „Paradiisi" pidada paremaks. Selles on kahtlemata rohkem päevakajalist pilget ja vaimukusi. Ka on lugu üles ehitatud muusikaliselt üldiselt tuntud viisidele, mis tohiks tagada lauldavate vemmalvärsside õnnestumist. Kogu loos on mingit lõbusat kergust ja hoogu. Autoril on nagu ta oma järelsõnas ütleb, olnud teatri vastu huvi varasest noorusest saadik ja peale teatripublitsistikaga tegelemist katsetas ta esimese näidendiga, mille esietendus toimus Torontos 1963. a.

Peiarlik lugu puudutab mitmesuguseid probleeme ja hirmukomplekse — küll aatompommi ja looduse saastamise osas, küll vananemise vaevu ja elu pettumusi, poliitilisi naeruväärsusi ja rassidevahelisi ebavõrdsuse küsimusi. Lõpu „plaan" et mustanahalise presidendi valimine valgele riigile tagaks Eestile ja lamaid iseseisvuse, on võllanali, aga vaimukas idee.

Võrreldes kahte satiiri on üsna selge miks „Paradiisil" oli edu ning „Suletud akna" etenduselt Los Angeleses jalutasid mõned pidulised saalist välja. „Paradiis" on uudne, võiks öelda noorusliku särtsu ja leidlikkusega kirjutatud asi. Midagi säärast korrata on juba hoopis raskem. Näidendi menu oleneb muidugi ka palju lavastusest ja näitleja võimetest. Autor võib kui tahes tabava ja humoorika teksti paberile panna, aga see ei pääse mõjule ega saa kuuldavaks, kui näitleja repliigid omale hädiselt habemesse podiseb.

Isiklikult arvan, et satiir pole Külveti näidendite hulgas mitte see kõige eelistatavam lavateose vorm. Satiir vajab vaimukat dialoogi, millised sähvatusi ju Külveti tekstis aegajalt ka leidub, mis aga nälteks tema narrimängus mitte selgroogu ei moodusta. Teiselt poolt vajab hea satiir, milles dekoratsioonidele jne. suurt rõhku pole pandud, valguse efektide ja muude viguritega elustatud lavastust, et dekoratsioonide puudujääki tasa teha. Niisugune lavastus käib meie nälteringidele tavaliselt üle jõu.

Dramaatilise koega näidendeid analüüsides tundub, et „Sild" ja „Menning" on sisukamad ja õnnestunumad kui ehk „Lamp".

„Sild üle mere" algab prologiga kodumaal 1944. a. sügisel, kus kahest sõjamehest-sõbrast vaid üks Rootsi põgenevale paadile pääseb ja teine maha jääb. See ei sünni loositõmbamisega vaid otsustatakse toore jõuga.

Jõumees on ka edaspidi elus edukas ning „pärib" ühtlasi ka mahajääja kihlatu ja lapse. Ta on suuteline end majanduslikult ja kutsealaliselt haljale oksale upitama. Kuid tema perekondlikest probleemidest ja südame-ussidest päästab teda lõpuks siiski turistina viivuks Torontosse saabunud kunagine kodumaine sõber ja relvavend. Ühel mehel on südameharidust ja teine peab selle alles püüdma leida.

Autor sarjab ja tuulutab edukalt mitmesuguseid elulisi probleeme — noorte protestivaimu ja sellega ühenduses ilmnevat pahempoolset kallakut, marurahvuslaste totrat käitumist kodumaalt saabunud turistide puhul, pagulaspoliitikute karjääritsemist ja muid narrusi.

Näidendi sündmustik jookseb soravalt ja lõpeb positiivselt. Heade näitlejate käes võiks sellest saada vaatamisväärt etendus. Peategelastel on eluvaimu sees. Kõrvaltegelaste — endise ministri, pagulasajalehe toimetaja ning rahvusliku aktsiooni tegelase — sõnavõtud on kohati ehk liiga tugevasti karikeeritud ja võivad näitlejat kergesti ahvatleda üle mängima. Narre leidub muidugi ka pagulastes hulgas, aga kas just nii narre? Autor ise küll ütleb, et tegelikkusest on võetud lugu kus ühe Eestist Kanadasse tulnud ekskursiooni puhul Toronto eestlaste „aktsioonigrupp" tõepoolest demonstreeris hotelli ees, kus külastajad peatusid, plakatiga „Welcome murderers".

„Näidend „Menning" (Mees kompromissita) pole rambivalgust näinud. Autori arvamine, et seda takistab tegelaste rohkus, on tõenäoline. Pagulasteatrite näitetruppidel oleks vist raske 22 tegelast korraga välja pana. Kusjuures enamus neist, avalikust elust tuntud kujudele põhjenevatest, tegelastest on sel ajal noored inimesed.

Tegevus sünnib Tartu „Vanemuise" teatris 1906—1914, mil Karl Menning (1874—1941) on selle teatri juht. Näidend algab sissejuhatava prologiga 1941. a. Menningu matuste puhul. Seletavad sõnad ütleb Menningu kohta endine „Vanemuise" näitleja Leopold Hansen (1879—1964), kes sel ajal veel elas. Karl Menning on Eesti kultuuri ajaloos huvitav isiksus. Ta oli studeerinud teoloogiat, teinud oma prooviaasta Virus, kuid loobus siis vaimuliku elukutsest ja siirdus Berliini. Seal õppis ta näitejuhtimist kuulsa M. Reinhardti ja O. Brahmi juures.

„Vanemuise" uue teatrihoone avamisel ja tegevuse alustamisel kutseline teatrina kutsuti Karl Menning 1906 a. selle direktoriks. Ta sattus pikapeale, oma järjekindlate kunstiliste põhimõtete tõttu, vastuollu kohaliku väikekodanliku maitsega, oli sunnitud 1914 a. „Vanemuisest" lahkuma ja loobus üldse rezhissööri tööalast.

Mennig kuulub eesti kutselise teatri rajajate hulka, kes oma trupist kasvatas ühtlase mängustiiliga tugeva ansambli. Realistlike lavakunsti traditsioonide teadliku järgijana nõudis ta oma truplit osasse sügavat sisse-elamist, inimlike tunnete tõde ning hoidumist pealiskaudsest teatraalsusest. Repertuaari võttis ta peamiselt realistliku dramaturgia väljapaistvamate autorite teoseid, eelistades miljöönäidendeid, mis olid lähedased meie oludele ning arusaamistele. Publikut haaras teatri uudne mängulaad, seninägemata loomulikus, nii et teatri külastaja tundis ennast tõeliste eluliste sündmuste ja inimestevaheliste konfliktide pealtvaatajana.

Autor on oma näidendis annud Menningi elava kujuna ning suutnud näidata kuidas teatri näitetrupp temaga kohaneb ja kokku kasvab.

Tekstis torkasid silma paar ebatäpsust. Näitleja Altleis on antud kui Alma Altleis. Peaks olema Anna.

Lk. 128 loeb peategelane 1910 a. „Postimehest": „... härra M. ütlemise järele on „Vanemuise" seltsil 700 liiget, kellest igaüks maksab aastas kümme krooni. Neist seitsmest tuhandest kroonist saab teater..."

1910 a. eesti kroonid?!

Hiljem räägitakse tekstis jälle rubladest.

Kolmas dramaatiline näidend raamatus on „Lamp ei tohi kustuda". Selle kolmevaatuselise loo tegevuskoht on ühes Põhja-Ameerika mandri suurlinnas ja nägemuslikult okupeeritud kodumaal. Esietendus toimus Torontos 1968. a. Näidendit on lavastatud kahes variandis. Toronto etendusel käis peategelane kodumaal unenäos, Rootsi lavastuses aga ilmsi.

Pagulaskirjaniku Edurinna kuju oma vähenõudlikuses ja naiivses usus on võibolla võimalik; samuti kui tema rahulolematu naine. Seltskond kirjastaja Varraku korteris aga edvistab ja paradeerib sel määral, et seal jälle karikatuur võidab ning näitleja satub ülemängimise kiusatusse. Juhtub kahtlemata kooskõlbimisi, kus joogiklaasi ääres räägitakse lollusi, aga miks peavad näidendite seltskonna stseenid olema alati ja ikka üle pakutud? Tõusiklus on tõusiklus, aga miks seda ülemäära rõhutada? Ükski vähegi taibukas perenaine ei käsuta oma toatüdrukut pr. Varraku kombel. Ka kõlge saamatumal on enne serveerijale selgeks tehtud kunas tulevad kaaviari võileivad ja kunas vähid või pirukad. Ega leidu kuskil linnas Lagle taolist tobedat luuletajat. Miks ei võiks Lagle olla kirjanduslikkude kalduvustega noormees loomulikkuse piirides, kellel on veidi annet rilme luua ja kes kõnes tavatseb veidi peenutseda ja kaldub vahel paatosesse?

Edurinna kodumaale meelitaja Luule on sümboolne kuju, kui kasutatakse unenäo või nägemuse varjatud. Kui kirjanik aga ilmsi kodumaale läheks, oleks Luule kuju ebatõenäoline.

Nagu autor ise oma kaaskirjas väldab, näitekirjanik saab töötada ja areneda ikkagi peamiselt juhul, kui tal on võimalus teatriga tihedalt koos töötada, oma tükke laval näha ja nähtu põhjal vigu avastada ning nendest õppida. Neid võimalusi kahjuks ei ole. Aga loodame, et autor siiski ka edaspidi uusi aineid leiutab ja kasutab.

S.S.

MINU PILDIRAAMAT

LASTELE

PILDID — AXEL ROOSMAN
TEKST — AXEL VALGMA

Hind $2.50 (saatekulu 75 c)

MUUGIL

„MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

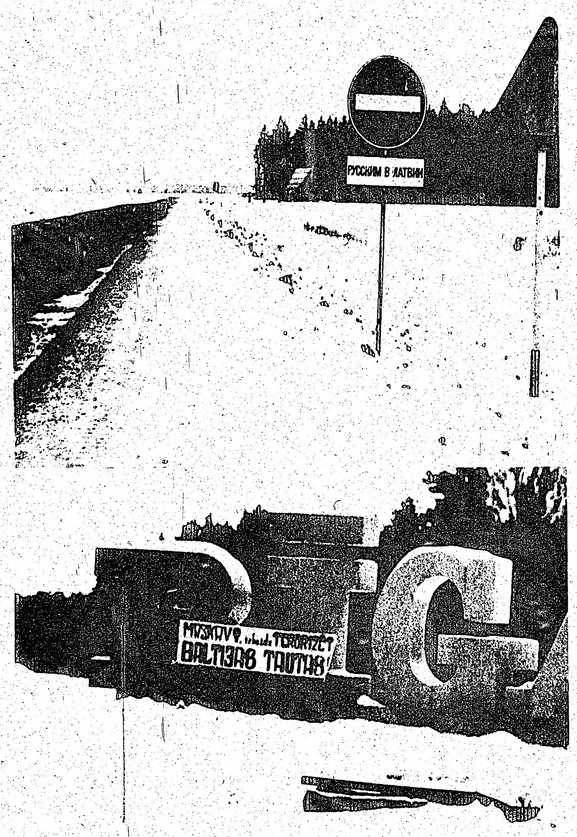

Sissesõidu keelu märk maantee ääres, millele lisatud lisasilt: „venelastele Lätti"... All — Hiiglaslik linnanimetus „Riga" sai plakati: „Moskva, lakka terroriseerimast Baltikumi rahvaid!"

Lätlaste vastupanu

„SISSESÕIDUKEELD VENELASTELE"

STOKHOLM (EPL) — Nn. „Valkse pooletunni" streigiaktsioon detsembris ja aastavahetuse alguses peegeldus välismaailmas peamiselt raportite kaudu Eestist. Nüüd toob Saksamaal ilmuv Balti Seltsi bülletään „Mitteilungen aus baltischem Leben" pilditõendeid, et ka Läti naabri juures on ilmnenud vastupanu märke samal ajal. Muide on bülletäänis andmeid ka Eesti kohta, et seal streigiaktsioonidega ühenduses vahistati 150 inimest, kellest 40 ikka on veel vanglas.

Lätist väljatoimetatud pildisari näitab, kuidas avalikele teedele ja hoonetele tekkis vabadusnõude ja venelaste sisserännuvastaseid silte, samuti kasutati teemärke „lisanditeks" samal eesmärgil. Kõik need ilmingud tekkisid detsembri, jaanuari ja veebruari esimestel tööpäevadel, mil üleskutse väikseks pooltunniks kehtis.

„Mitteilungen" toob kaaneküljel pildi piirilt, kus sissesõidukeelusildi alla on asetatud lisand „venelastele Lätti". Hiiglaslik linnanimetus „Riga" maanteel sai plakati: „Moskva, lakka terroriseerimast Baltikumi rahvaid!". Kohanime „Madonas Pagr, Sovjet", on viimane osa ristiga maha tõmmatud ja asendatud „Latvijaga". „Vabadust Lätile" on koos läti rahvuslipu kujutusega paigutatud ühe kabeli uksele.

Autotee ääres asuva kabeli uksele on kinnitatud silt: „Vabadust Lätile!"

Mineveku varamust

ESIMENE SUHKRUPAGAR TALLINNAS AVAS ÄRI 175 A. TAGASI

On möödunud 175 aastat, mil Tallinnas alustati teadaolevail andmeil shokolaadi ja teiste maiustuste valmistamist. Eesti Entsüklopeedia teatel asutanud G. Stude Eestis esimese kondiitri-, shokolaadi-, kompvekija martsipanivabriku 1864. aastal. Kuigi Tallinnas keskajal shokolaadi veel ei valmistatud, on lähemal uurimisel selgunud, et maiustuste valmistamisega alustati palju enne, juba aastal 1806.

Nii oli suhkrupagar Lorez Caviezel sõlminud 1806. aasta augustikuus ostu-müügilepingu kaupmees G. Schlichtinguga ja asutas hoonese kondiitritöökoja.

SAI GILDILIIKMEKS

Varasematel aegadel paiknesid meistrite majades, ka nende töökojad. Seega oli hoones Pika ja Sädeme tänava nurgal L. Caviezeli kondiitritöötuba ühes kauplusega. Samal 1806. aastal võeti L. Caviezel gildiliikmeks, mis andis õiguse tootmiseks ja turustamiseks.

Aastal 1835 sai aga selle maja ja ettevõtte omanikuks J. D. Seegrün, kes selle müüs 1846 C. Raeperile.

SUHKRUPAGAR

1864. aastal tuli aga Narvast G. Stude (vanem) Tallinna ja ostis kohe samal aastal nimetatud ettevõtte.

Stude kontditriettevõtte asutamist on mõnede poolt hakatud pidama Eesti kondiitritööstuse tekkeajaks. Tööstuslik toodang eeldab toodet massikaubana, kuid see ei pruugi veel olla tehtav masinatega. Juba keskajal oli Eestis suhkrupagarite töökodasid. Nimi kondiiter tuli käibele alles XVIII sajandi lõpul peente prantsuse keelendite mõjul.

Kuigi on raske täpselt määritleda toodete kogust, on mindud Stude ettevõttest siiski kaugemale ja nüüd on võetud hilisemate maiustustoodete rajajaks just 1806. aastal asutatud ettevõte.

GLORIA

Eesti iseseisvumisega tekkisid uued kompvekitööstused.

1922 avati Tallinnas Tina t. 9 endises rauatöökoja ruumides maiustustevabrik „Gloria", mis peagi ähvardas pankrotti minna, mistõttu omanik R. Weinreich asutas aktsiaselts, kuid seegi katse ettevõtet päästa ebaõnnestus.

RIOLA

Seadmed ja hoone omandas a/s „R. Holst & Ko", kes moodustas osaühisus „Riola". Käitis alustas tööd Kopli t. 20, kust ta järgmisel aastal viidi üle Kreutzwaldi t. 2. 1937 omandas „Riola" Võhma Eksportapamaja jaoks püstitatud tööstushooned Pärnu maanteel, kus on praegune „Kalevi" karamelliosakond.

Juba 1902 alustas tööd väike kompvekivabrik Väike-Tartu maanteel 4. 1907 ostis selle kondiiter A. Brandmann ning 1933 moodustati sellest aktsiaselts. Selle tööstuse hooned hävisid kõik sõja ajal 1944.

KAWE

1921. aastal alustas tegevust vendade Wellnerite kompvekivabrik „Kawe" Müürivahe ja Uue t. vahel, kust see 1922 toodi üle Väike-Roosikrantsi t. 8-a. Ka sellest moodustati 1937 parema finantseerimise huvides aktsiaselts.

Aasta hiljem rentis „Kawe" pankrotti läinud maiustustehase „Renommee" tööstushooned Volta t. 3. Juba järgmisel aastal alustati ümberehitatud ja moodsalt sisseseatud ruumides tootmist.

R. Klaussoni kompvekivabriku täpne asutamisaeg pole teada, küll on fikseeritud, et G. Tuisk andis oma kompvekitöökoja Väike-Pärnu mnt. 57 üle R. Klaussonile 1920 a. novembris.

JÄI KITSAKS

Juba sama aasta lõpul viidi käitis üle Ahju t. 2. 1922 aastal aga jälle uude asukohta Toom-Vaestekooli tänavale. Et olemasolevad ruumid jäid kitsaks, seati 1928 sisse uus tehas Jahu tänavale, kus praegu on üks „Kalevi" osakondi.

Eesti aja lõpul toimus veel kompvekitööstuse „Eelis" asutamine Tallinnas Lennuki tänavale.

AKTSIASELTS

1921 rajati Nõmmele Valdeku t. 1 kompvekitööstus „Mignon". Omanikud tõid käitise järgmisel aastal üle Tallinnasse Endla t. 9. Suuremate maiustusvabrikute konkurents sundis „Mignoni" 1928. a. ümberorganiseeruma.

Ettevõtte haldamiseks moodustati aktsiaselts „V. Palias & Ko", käitisele pandi uus nimi „Endla". Vana tootmishoone ehitati ümber, muretseti ajakohased seadmed ja aastal 1935 viidi ettevõte üle Maakri tänavale.

EFEKT

1918 toodi Tallinnasse Soo tänavale Lätis 1910 asutatud kompvekivabrik „Effekt".

Aastal 1921 moodustasid omanikud R. Weinreich ja S. Goldberg kaubastusühingu, mis paraku eksisteeris ühe käitisega vaid järgmise aasta alguseni. Nüüd viis S. Goldberg ettevõtte üle Maakri t. 17, pani sellele nimeks „Efekt" ning alustas kiires korras tootmist.

1930 asutas R. Ramm kompveki- ja shokolaadivabriku, mis mõni aasta hiljem müüdi „Efekti" omanikule. 1937 toodigi „Efekt" nendesse ruumidesse üle.

PRIMA SIIRUP

Maiustustehaste hulka kuulub ka siirupivabrik „Ermos", mis oli praktiliselt Kloodi mõisas asuv pisikäitis. See kasutas 1888. a. püstitatud viinavabrikut ja üksikuid seal säilinud seadmeid. Põhiseadmestik oli aga uus ja ajakohane.

Teatavasti lõpetas I maailmasõja aial kehtestatud keeluseadus enamiku piiritusvabrikute tegevuse, nende seas ka Kloodi.

1921 leitigi sobiv moment moodustada siirupit tootev osaühisus „Prima". Hiljem osaühisus likvideeriti ning vabrikut hakkas pidama ärimees Erich Amos, kelle nimest tuletatigi uus vabrikunimi.

NATSIONALISEERIMINE

1906 asutati Laulpeo t. 3 „Orjoli" nimeline shokolaadi-, kompveki- ja biskviidivabrik, millest hiljem sai „Ginovker & Ko".

1940. aastal kõik need eesti rahvast maiustustega varustanud tööstused Tallinnas natsionaliseeriti. Sõja ajal töötasid mõned siiski edasi, mõned hävisid pommitustel, „Kawe" õliküttega biskviidiahi plahvatas 1942. aastal.

Venelaste tagasi tulles koondati need kõik jälle „Kawe" nimeliseks maiustustööstuseks, mis siiski meenutas liialt selle ettevõtte esialgseid omanikke, mistõttu 1. aprillil 1948 muudeti senine „Kawe" „Kaleviks".

Tsentraalne asukoht 1403 Bayview Avenue (Davisville Ave. kohal) the Humphrey Funeral Home – A.W. Miles Chapel on kergesti juurdepääsetav kõigi peateede kaudu, kaasaarvatud 401, Don Valley & Gardiner Expressways.

Juurdepääs T.T.C. transpordiga on võimalik Davisville bussiga Yonge-Davisville jaamast, 1 peatus põhjapool St. Clair'i, 1 peatus lõunapool Eglinton'i.

Humphrey Funeral Home
A.W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)
487-4523

Odavaim tollivaba äri Amsterdamis

Tollivaba äri Amsterdami Schiphol lennuväljal on kõige odavam. Ostud 100 dollari eest sealt maksaks $110.— Pariisis, $113.— Frankfurtis, $127.— New Yorgis ja Zürichis, $142.— Londonis, $147.— Stokholmis ja $160.— Viinis.

Vastava uurimise tegid rootslased, kelle andmetel 1981. a. osteti lennuväljade ja sadamate tollivabadest äridest ja lennukitelt 6,5 miljardi dollari eesti kaupasid. 90% sellest olid alkohoolsed joogid, tubakasaadused ja parfüümid.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

Neeme Järvi, Göteborgi sümfoonikute uus dirigent, saabus kohale, et ette valmistada kontraktikohaseid kontserte. Orkester ootas pillidega lennuväljal . . .

Orkester võttis vastu lennuväljal

STOKHOLM (EPL) — Neeme Järvile ja rootsi TV-publikule oli üllatuseks, et tema saabumisel pühapäeval Landvetteri lennuväljale, oli teda vastu tulnud võtma tema uus orkester — Göteborgi sümfoonikud. Koos pillidega, pultidega ja nootidega.

Neeme Järvil tuli sealsamas kohapeal dirigeerida tervituskontserti, mida avalikkusele vahendas TV-Rapport.

Orkestri spontaanne tervitusaktsioon oli ainulaadne ja kriipsutas alla varem dirigendile osutatud poolehoidu.

Neeme Järvi sõlmis juba paar aastat tagasi lepingu Göteborgi sümfooniaorkestri peadirigendi ametisse astumiseks, mis teda kohustab aastas teatud arvu kontsertide ettevalmistamiseks ja juhatamiseks.

Rahvuslik võitleja usulisele tööle

Torontos õnnistatakse EELK Vana Andrese koguduse õpetajaks pühap., 26. sept. õpetaja Udo Petersoo. Teda õnnistab ametisse piiskop pidulikul jumalateenistusel, millest võtavad osa mitmed teised vaimulikud. Laulavad Vana Andrese kirikukoor ja Toronto Eesti Segakoor.

Õp. Udo Petersoo sündis Tallinnas 8. mail 1934. a. Alghariduse sai Eestis ja Rootsis, keskhariduse Rootsis ja Kanadas. 1963. a. lõpetas Waterloo Luterliku Ülikooli BA kraadiga ja 1965. a. Luterliku Seminari diplomiga. Ordineeriti EELK õpetajaks 9. veebr. 1975. a. Kuni valimiseni Vana Andrese koguduse õpetajaks õp. Petersoo oli EELK Kanada praostkonna vikaarõpetajaks, teenides peamiselt eesti kogudusi Põhja-Ontarios.

Torontos õp. Petersoo on rohkem tuntud kui elav seltskondlik tegelane ja rahvuspoliitiline võitleja. Ta on tundnud elavat huvi oma rahva traagilise saatuse vastu ning aidanud selgitada vabale maailmale millise ülekohtu ja terrori alla on surutud eesti rahvas oma kodumaal. Udo Petersoo on olnud 15 aastat eestlaste keskse organisatsiooni, Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu (RVN) ja Kanada Eestlaste Kesknõukogu (EKN) liige. Tema juhtimisel EKN oli eriti tegev eesti rahva huvide kaitsmisel, kui Euroopa Julgeoleku ja koostöö konverents leidis aset Helsingis. N. Liit taotles seal poliitilist tunnustust oma vallutustele Baltikumis ja mujal Euroopas. N. Liit jäi sellest ilma.

Õp. Petersoo abiellus 1966. a. Reel Krabiga. Nendel on kolm last; üks tütar ja kaks poega. Olles EELK Kanada praostkonna vikaarõpetaja Udo Petersoo töötas ingliskeele õpetajana ühes Toronto keskkoolis ning võttis elavalt osa eesti seltskondlikust tööst. Akadeemiliselt kuulub Eesti Üliõpilaste Seltsi.

ELMAR MUUK

„LÜHIKE EESTI KEELEÕPETUS"

Hind $4.00 (Bros.)

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave. Toronto, Ont., M4K 2R6

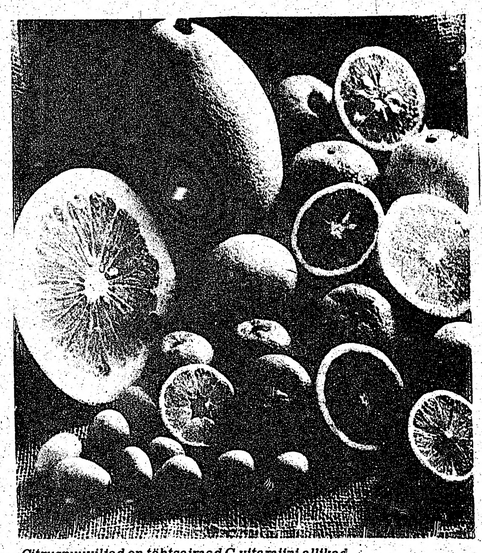

Citruspuuviljad on tähtsaimad C-vitamiini allikad.

Kasulik teada

ASKORBIINHAPE ON TÄHTIS TOIDULISA

STOKHOLM (EPL) — Prof. Lembitu Reio on kirjutanud ajakirjas „Vår Föda" pikema teadusliku artikli C-vitamiini (askorbiinhappe) olemusest ja tähtsusest. Laename artiklist osi, mis huvitavad ka tavalist inimest.

C-vitamiini puudumine toidus kutsub esile skorbuudi, mis kõige selgemalt avaldub hammaste väljakukkumises ja verejooksus igemetest. See tabas varasemal ajal eriti mehemehi, kuna ei teatud, et vaja on süüa värsket puuvilja (eriti tüübist sidrunid ja apelsinid). Hiljem hakati vastavaid toiduaineid merereisidele kaasa võtma. Skorbuut tabas tihti ka sõjavange, kelle toitluse eest ei hoolitsetud.

1928 määras C-vitamiini olemasolu kindlaks ungari keemik Albert Szent-Györgyi. 1933 hakati askorbiinihapet Saksamaal müüma. Vimasel ajal on ainet uuritud, ilma et oleks veel põhjalikult saadud teada kõiki selle omadusi.

Läänemailmas ja Jaapanis valmistatakse praegu kokku u. 30 000 tonni askorbiinhapet aastas, peamiseks valmistajaks on arstimifirma Hoffmann-La Roche. Aine hinnaks on Rootsis praegu u. 55 krooni kilo.

USA professor ja Nobeli auhinna laureaat Linus Pauling soovitab kõrgeid askorbiinihappe doose (1—10 grammi päevas), et ära hoida külmetusmishaigusi (nohu). Teda on arvustatud, kuna ta ei arvesta aine kõrvalmõjudega. Tänapäeva teadus ei ole leidnud põhjendusi askorbiinhappe kõrgete dooside kasutamiseks haiguste ära hoidmisel. Küll on võimalik nende kasutamine stressiolukorras lühemat aega.

Askorbiinhape on tundlik, seda ei tohi asetada päikesepaistesse, pakend ei tohi olla avatud ega seista soojas kohas.

Toidutööstuses kasutatakse askorbiinhapet puuvilja konserveerimisel, lihakonservide puhul (aitab ka alles hoida toidu loomulikku värvust) ja eriti margariinis, kus see hoiab ära aine oksüdeerimise.

Puu- ja aedviljadest omavad suure C-vitamiini sisaldavuse enne kõike ploomid, persikud, kurgid, aga ka porgandid, õunad, ananas. Kartulis on suhteliselt 6 korda vähem C-vitamiini kui näiteks ploomides.

ARMAST SÕBRALIKKU

MAR

ARMAST

AGRIPPINA

mälestavad

AI
HI

ARMAST VILISTLAST

ALDO VA

sündinud 23. märts
surnud 16. septembri

mälestab

K

MONTREALI EESTI PE ELAV TEGEV

Seltskondliku hooaja alates mele organisatsioonid juhatavad esimeste kokkutulekutega sisse töö-hooaja ja viimistlevad oma tegevuskavasid. Nii ka Montreali Eesti Pensionäride Klubi, kellele see on juba neljas järjekorras.

Montreali Eesti Pensionäride Klubi, muide oma asutamise tähtpäeva — 15. oktoobri — eel, on tõusnud liikmete arvu poolest Montreali kõige suuremaks eesti organisatsiooniks. Ja sealjuures see klubi on kujunenud ka oma tegevuse raamides kõige aktiivsemaks ja elavamaks.

Igareedesed kokkutulekud Jaani kiriku seltskondlikes ruumes on kujunenud väga osavõturikasteks ja on sõna tõsises mõttes meie seltskondliku elu keskuseks. Need kokkutulekud sisaldavad bridzhi-mängusid, prantsuse keele tunde, mitmesuguseid kursusi ja ettekandeid, kaasa arvatud filmiõhtud ja teadagi muidugi klubi kohvilaud.

TEGEVUS ALGAS

Klubi liikmete arv on praegu 169 ja kasvab pidevalt. Klubi esimehe Edgar Heinsoo arvestuste kohaselt peaks Montreali eesti rahvusgrupi suuruse järgi otsustades see arv tõusma üle 200.

Klubi esimene selle hooaja kokkutulek leidis juba aset reedel, 17. septembri ja 24. sept. päevakorras on loengu ettekanne endise Montreali Eesti Meeskoori koorijuhi Eerik Kokkeri poolt muusika ja muusikute teemal üheskoos vastavate helilintidega. Nimetades korrapäraseid kokkutulekuid — prantsuse keele kursused toimuvad pr. Arusoo juhatusel, Endel Ruberg käsitleb ehisnaha töötlemist, peen-tikandust juhatab prl. Poller, maalimist Hille Sutt, ühislaule dirigeerib Eduard Leetmaa ja kudumist pr. Luik. Klubi kohvilaua eest hoolitsevad pr. D. Muru, pr. Nerska ja pr. Tomsen.

Puudutades klubi perspektiive, klubi esimees Edgar Heinsoo andis alljärgneva kokkuvõtte:

TOETUSED

Tuleviku perspektiiv on kõigiti rõõmustav. Fed. valitsuselt oleme seni saanud üle 13,000 dollari toetust ja praegu ootame kolmandat pangatsekki projektile, mis hõlmaks puutöö (H. Muru juhatusel) ja vaipade kudumist (pr. Luik'i juh.). Loodame saada ka mikrofoni ühes valjuhääldajatega kirikusaali.

Üldiselt peaksime märkima, et selle eluga, kus meie ennast isoleerisime Kanada ühiskonnast ja polnud mitte teadlikud valitsuse toetusest pensionäridele, oleme aastate jooksul kaotanud väga suured toetussummad. Näiteks juutide pensionäride klubi, mis töötab meie läheduses on saanud toetust juba 16-le projektile ja väga-väga aukartust äratava summa suuruses. Meie klubi sekretär pr. J. Toome esineb klubis lähemal ajal ettekandega projektide üle (ja neid on õige palju), millised oleksid meile praktilised tulevikus läbi viia. Samuti peame tulevikus pilgud suunama sotsiaalabile, millised

Rahvuslik võitleja usulisele tööle

Torontos õnnistatakse EELK Vana Andrese koguduse õpetajaks pühap., 26. sept. õpetaja Udo Petersoo. Teda õnnistab ametisse piiskop pidulikul jumalateenistusel, millest võtavad osa mitmed teised vaimulikud. Laulavad Vana Andrese kirikukoor ja Toronto Eesti Segakoor.

Õp. Udo Petersoo sündis Tallinnas 8. mail 1934. a. Alghariduse sai Eestis ja Rootsis, keskhariduse Rootsis ja Kanadas. 1963. a. lõpetas Waterloo Luterliku Ülikooli BA kraadiga ja 1965. a. Luterliku Seminari diplomiga. Ordineeriti EELK õpetajaks 9. veebr. 1975. a. Kuni valimiseni Vana Andrese koguduse õpetajaks õp. Petersoo oli EELK Kanada praostkonna vikaarõpetajaks, teenides peamiselt eesti kogudusi Põhja-Ontarios.

Torontos õp. Petersoo on rohkem tuntud kui elav seltskondlik tegelane ja rahvuspoliitiline võitleja. Ta on tundnud elavat huvi oma rahva traagilise saatuse vastu ning aidanud selgitada vabale maailmale millise ülekohtu ja terrori alla on surutud eesti rahvas oma kodumaal. Udo Petersoo on olnud 15 aastat eestlaste keskse organisatsiooni, Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu (RVN) ja Kanada Eestlaste Kesknõukogu (EKN) liige. Tema juhtimisel EKN oli eriti tegev eesti rahva huvide kaitsmisel, kui Euroopas Julgeoleku ja koostöö konverents leidis aset Helsingis. N. Liit taotles seal poliitilist tunnustust oma vallutustele Baltikumis ja mujal Euroopas. N. Liit jäi sellest ilma.

Õp. Petersoo abiellus 1966. a. Reel Krabiga. Nendel on kolm last; üks tütar ja kaks poega. Olles EELK Kanada praostkonna vikaarõpetaja Udo Petersoo töötas ingliskeele õpetajana ühes Toronto keskkoolis ning võttis elavalt osa eesti seltskondlikust tööst. Akadeemiliselt kuulub Eesti Üliõpilaste Seltsi.

MUUK

KEELEÕPETUS"

00 (Bros.)

sandub saatekulu.

ELU" talituses

oronto, Ont., M4K 2R6

C-vitamiini allikad.

N TÄHTIS TOIDULISA

mann-La Roche. Aine hinnaks on Rootsis praegu u. 55 krooni kilo.

USA professor ja Nobeli auhinna laureaat Linus Pauling soovitab kõrgeid askorbiinihappe doose (1—10 grammi päevas), et ära hoida külmetushaigusi (nohu). Teda on arvustatud, kuna ta ei arvesta aine kõrvalmõjudega. Tänapäeva teadus ei ole leidnud põhjendusi askorbiinhappe kõrgete dooside kasutamiseks haiguste ära hoidmisel. Küll on võimalik nende kasutamine stressiolukorras lühemat aega.

Askorbiinhape on tundlik, seda ei tohi asetada päikesepaistesse, pakend ei tohi olla avatud ega seista soojas kohas.

Toidutööstuses kasutatakse askorbiinhapet puuvilja konserveerimisel, lihakonservide puhul (aitab ka alles hoida toidu loomulikku värvust) ja eriti margariinis, kus see hoiab ära aine oksüdeerimise.

Puu- ja aedviljadest omavad suure C-vitamiini sisaldavuse enne kõike ploomid, persikud, kurgid, aga ka porgandid, õunad, ananas. Kartulis on suhteliselt 6 korda vähem C-vitamiini kui näiteks ploomides.

ARMAST SÕBRALIKKU

MARGARETE KURES'T

mälestab

EELI VEELMA-PRIIDIK

ühtlasi südamlik kaastunne Voldemar Kures'ele

ARMAST

AGRIPPINA PARVEI'D

mälestavad leinas

ADELE BRUNHOF
HELJU RAEDLA PETERSON

ARMAST VILISTLAST

ALDO VAHARO'T

sündinud 23. märtsil 1914 Tallinnas
surnud 16. septembril 1982 New Yorgis

mälestab leinas

KORPORATSIOON VIRONIA

MONTREALI EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI ELAV TEGEVUSKAVA

Seltskondliku hooaja alates meie organisatsioonid juhatavad esimeste kokkutulekutega sisse töö-hooaja ja viimistlevad oma tegevuskavasid. Nii ka Montreali Eesti Pensionäride Klubi, kellele see on juba neljas järjekorras.

Montreali Eesti Pensionäride Klubi, muide oma asutamise tähtpäeva — 15. oktoobri — eel, on tõusnud liikmete arvu poolest Montreali kõige suuremaks eesti organisatsiooniks. Ja sealjuures see klubi on kujunenud ka oma tegevuse raamides kõige aktiivsemaks ja elavamaks.

Igareedesed kokkutulekud Jaani kiriku seltskondlikes ruumes on kujunenud väga osavõturikasteks ja on sõna tõsises mõttes meie seltskondliku elu keskuseks. Need kokkutulekud sisaldavad bridzhi-mängusid, prantsuse keele tunde, mitmesuguseid kursusi ja ettekandeid, kaasa arvatud filmiõhtud ja teadagi muidugi klubi kohvilaud.

TEGEVUS ALGAS

Klubi liikmete arv on praegu 169 ja kasvab pidevalt. Klubi esimehe Edgar Heinsoo arvestuste kohaselt peaks Montreali eesti rahvusgrupi suuruse järgi otsustades see arv tõusma üle 200.

Klubi esimene selle hooaja kokkutulek leidis juba aset reedel, 17. septembri ja 24. sept. päevakorras on loengu ettekanne endise Montreali Eesti Meeskoori koorijuhi Eerik Kokkeri poolt muusika ja muusikute teemal üheskoos vastavate helilintidega. Nimetades korrapäraseid kokkutulekuid — prantsuse keele kursused toimuvad pr. Arusoo juhatusel, Endel Ruberg käsitleb ehisnaha töötlemist, peen-tikandust juhatab prl. Poller, maalimist Hille Sutt, ühislaule dirigeerib Eduard Leetmaa ja kudumist pr. Luik. Klubi kohvilaua eest hoolitsevad pr. D. Muru, pr. Nerska ja pr. Tomsen.

Puudutades klubi perspektiive, klubi esimees Edgar Heinsoo andis alljärgneva kokkuvõtte:

TOETUSED

Tuleviku perspektiiv on kõigiti rõõmustav. Fed. valitsuselt oleme seni saanud üle 13,000 dollari toetust ja praegu ootame kolmandat pangatsekki projektile, mis hõlmaks puutöö (H. Muru juhatusel) ja vaipade kudumist (pr. Luik'i juh.). Loodame saada ka mikrofoni ühes valjuhääldajatega kirikusaali.

Üldiselt peaksime märkima, et selle eluga, kus meie ennast isoleerisime Kanada ühiskonnast ja polnud mitte teadlikud valitsuse toetusest pensionäridele, oleme aastate jooksul kaotanud väga suured toetussummad. Näiteks juutide pensionäride klubi, mis töötab meie läheduses on saanud toetust juba 16-le projektile ja väga-väga aukartust äratava summa suuruses. Meie klubi sekretär pr. J. Toome esineb klubis lähemal ajal ettekandega projektide üle (ja neid on õige palju), millised oleksid meile praktilised tulevikus läbi viia. Samuti peame tulevikus pilgud suunama sotsiaalabile, millised on võimalus saada Fed.valitsuselt, olenedes muidugi tarvidusest ja liikmeskonna suhtumisest uutesse üritustesse.

Väljavaated üldiselt klubi elujõuliseks tegevuseks tulevikus on väga head. Soovime ainult liikmete agaramat osavõttu klubi õhtutest, mis peaks olema kasuks kõigile nagu näitavad uurimused ja statistika terves Kanada ulatuses. Seal kus klubide juures on organiseeritud telefoni-kõneluse-sõprusringid, seal ei tunta igavust. Seal kus klubid töötavad kas kirikute või ühiskondlike gruppide juures aktiivselt, seal ei ole hädalisi, kes kannataks vaimliselt või tunneks end ka majanduslikult vaesena ja mahajäetuna. Pensionäride klubi mõiste on järjest kasvamas kogu Kanada ulatuses.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

AABS taotleb Balti kursusi ülikoolides

Alates 1. juulist on Balti teadusliku ühingu Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) presidendiks professor William R. Schmalstieg. Ta on esimeseks mitte-Balti päritoluga AABS-i presidendiks pärast kaheksat eesti, läti ja leedu päritoluga teadlast.

Prof. Schmalstieg sündis Sayre's, Pennsylvanias, lõpetas Minnesota ülikooli lingvistika alal 1950. a. ning tegi oma doktoritöö slaavi keelte mõjust leedu keelele Pennsylvania ülikoolis 1956. a. Huvi leedu keele vastu tekitasid temale leedulastest õppejõud ja kaasõpilased ülikoolis.

Presidendi ametisse astumisel avaldas professor Schmalstieg oma mitmeti huvitava programmi „AABS Newsletter'is". Prof. Schmalstieg toonitab, et tema püüdeks on rõhutada AABS'i teaduslikku iseloomu ja et AABS'i ülesandeks peab jääma Balti uurimuste teaduslik edendamine. Samal ajal aga ei saa AABS prof. Schmalstiegi arvates kõrvale jätta Balti uurimuste populariseerimist Ameerika teaduslikes instituutsioonides ja ka laiema publiku hulgas. Et Balti uurimusi edasi viia, peab prof. Schmalstieg vajalikuks Balti kultuuri ja tsivilisatsiooni kursuste sisseviimist ülikoolidesse.

See eeldab teatava õpiku olemasolu, mille koostamist prof. Schmalstieg peab väga soovitavaks. Tema ettekujutuse kohaselt peaks see õpperaamat haarama arheoloogia, geograafia, kliima, majanduse, poliitika, sotsiaalküsimused, ajaloo, keeled ja kirjanduse, kunsti, muusika, mütoloogia ning kultuuri üldiselt. Kuuldavasti on huvi prof. Schmalstiegi kava suhtes olemas ja see kava võib teostuda.

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4P 2L8
Praost Andres Taul
84 Dinnick Cres., Toronto, Ont. M4N 1L8
Tel. 483-4103, kirikus 483-3847
Organist dr. Roman Toi

Pühapäeval, 26. septembril KODUMAALT LAHKUMISE AASTAPÄEVA tähistamise jumalateenistus kell 11 hm. Heidi Klamas harpsikordil. Pühapäevakooli ja leerielsete tegevus algab. Piiblitund kell 10 hm. Ingliskeelne jumalateenistus kell 9.30 hm.

Pühapäeval, 3. oktoobril LÕIKUSTÄNUPÜHA jumalateenistus kell 11 hm. Solist Evi Valge. Piiblitund kell 10 hm. Ingliskeelne jumalateenistus kell 9.30 hm.

Cantate Domino lauluharjutused kolmapäeviti kell 7.30 õ, juhatab R. Toi.

Naisringi kokkutulekud igal kolmapäeval kell 5 p.l.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti 10—6, neljapäeviti 12—3 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kolmapäeval 9.30—2 kirikus, neljapäeval 6—8 kirikus ja igal pühapäeval pärast jumalateenistust.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128, kirikus 923-5172

Pühap., 19. sept. kell 11 hommikul kodumaalt lahkumist tähistav JUMALATEENISTUS.

Pühap., 26. sept. kell 4 p.l. õpetaja U. Petersoo ametisse õnnistamise PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS. Kaastegevad Vana-Andrese kirikukoor ja külalisena Toronto Eesti Segakoor.

Pühapäeval, 3. oktoobril JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. INGLISEKEELNE JUMALATEENISTUS kell 1 p.l.

PÜHAPÄEVAKOOL alustab tegevust pühapäeval, 3. okt. kell 11 hommikul. Lapsi palutakse registreerida õpetajale telefoni kaudu või kohapeal 3. okt.

Pühapäeval, 10. okt. JUMALATEENISTUS kell 4 p.l.

KIRIKUKOORI harjutused igal esmaspäeval kell 7 õhtul kiriku ruumes. Kogudus ja õpetaja kutsuvad üles uusi liikmeid ühinema kooriga.

Vana-Andrese koguduse naisring asutas enda juurde KÄSITÖÖOSAKONNA. Kõigil, kes on huvitatud osa võtmast käsitööd hõlmavast tegevusest, on palutud kõlistada informatsiooniks: pr. A. Rump, tel. 425-4624, või pr. J. Petersoo, tel. 429-4260.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kiriku kantseleis teisipäeviti 5—7 õhtul, neljapäeviti 6—8 õhtul ja pärast igat teenistust.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
983 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Laup., 25. sept. kell 6 õhtul TANUPÜHA ÕHTUSÖÖK. Muusikaettekandeid. H. Mäemets.

Pühap., 26. sept. kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 homm. ja kell 6 õhtul kodumaa LÕIKUSTÄNUPÜHA pühitsemine. Kõneleb H. Mäemets, solist M. Wilbiks. Segakoor Ch. Kipperi juhatusel.

Pühap., 26. sept. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS „Ehatares". Kõneleb K. Raid. Solist A. Kaups.

Eesti arst valvekorras

25. ja 26. septembril
dr. T. Sauko 461-6917

MÕTTESÄHVATUSI

Tõde tuleb enne tunda kui seda väänata võib.

☆

Valitsused peavad sõna ainult siis, kui nad selleks sunnitud, või kui see on neile eeliseks.

☆

Literaadid jagunevad produktiivseteks inimesteks ja auhinnasaajateks.

☆

Nii mõnigi voorus rajaneb vastumeelsusel.

☆

Nii mõnigi tõde on eksituse tulemus.

☆

Elu on noore kangelase areng naljakaks raugaks.

☆

Ole sõbralik inimeste vastu, keda kohtad oma karjääri tõusul. On tõenäoline, et vajad neid siis kui su karjäär läheb allamäge.

☆

Naise suurimaks trööstiks on see, et tal ei tarvitse olla abielus naisega.

☆

Rööbastelt väljajooksev rong väärib rohkem tähelepanu kui täpselt kohalejõudnud rong.

☆

Psühhiaater on viimane inimene, kellega räägitakse enne kui hakatakse iseendaga rääkima.

Kogunud NIHITS

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1139

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanueli Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 26. sept. kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb H. Rüdmik. Noorteansambel. Teateid raadiomisjonist Eestisse. (Buss „Eesti Kodust" kell 1.30 p.l.). Kell 6 õhtul INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Koosviibimine.

Kolmapäeval, 29. septembril kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 26. septembril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad H. Mäemets ja jutl. E. Saraoja. Lauluettekandeid.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 3. oktoobril kell 17.00 JUMALATEENISTUS.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus, 501 Davisville Ave., Toronto, ning igal esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

JAN PAUL WALDIN
BA, LL.B
ADVOKAAT — NOTAR
Waldin & de Kenedy
95 Queen St. E., Suite 1403
Tel. 364-6761, 364-6762

ALO RAUN
EESTIKEELE ETÜMOLOOGILINE TEATMIK
222 lhk. Hind $15.00. Postiteel tellides pluss saatekulu Kanadasse $2.00, USA-sse $4.00.
Müügil
„MEIE ELU" talituses,
958 Broadview Ave. Toronto. Ont. M4K 2R6

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis
ja ka igas hinnaklassis
„CONTACT LENSES" soodsate hindadega
Käekellade müük ja parandused kohapeal

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190 • Lic. E1044

TÖÖPAKKUMISED

VAJAME
LAPSEHOIDJAT
kahele väiksele poisile, 3 a. ja 1 a., esmaspäevast kolmapäevani. Steeles—Dufferin'i piirkonnas. Bussiühendus. — Tel. 669-5930

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
799 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	193—195 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse — 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada
„MEIE ELU" TALITUS

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Kaugesõidukapten Helmut Lelov 70-dal elumere tähisel

Juubilar sündis 19. augustil 1912 a. kodumaa ilusas kuurort- ja sadamalinnas Pärnus. Sirgus ja küpses sünnilinna ajaloolises, laheäärses linnaosas, mida piiristasid Sauga ja Pärnu jõe merre ruttavad võod ning lahelained. Need kujunesidki juubilari isiksuse vormijaiks ning suunamääravaiks tegureiks ta elulaevukesele. Kevadeti kui jõevood merre tõukasid talvekatte, kerkisid jälle valendavad purjed Vallikraavis ja Sauga jõe suudmes talvekorteris viibivail purjekail ning siis pikkade kivimuulide vahelt laheavarusele kadusid. Jõelt kostis ankrukettide ja auruvintside raginat ning ankrult lahkuva purjeka käsipeli taktipärast klõksumist.

Päevast-päeva nägi ja kuulis noormees seda kõike koduümbruselt või mööda jõeäärt kulgevalt kooliteelt, mis tihti sadamakai suunas järsu käänaku sisse lõi, et imetleda ja uurida seal lastivaid või lossivaid laevu. Kõik see meelitas ja ahvatles noorukit ning ta tundis rahutuseussikese teravaid hammustusi hingesügavuses, tajudes ühtlasi, et ta sammub valel teerajal, mis teda ähvardab sulgeda kitsasse, ängistavasse kontoriruumi küürutama kirjutuslaua taha või teda poeselliseisusega kroonida. Tunneteskaala vaagiv osuti ta südamesopis kaldus ikka rohkem ja rohkem jõesuudme ja laheavaruse suunas ning siis ühel kevadel järgnebki juubilar mere ja kauguste kutsele. See oli kui elumere eellainetus, mis tavaliselt meresõitjaile kuulutab lähenevat tormi ja algabki nüüd juubilari võitlus tuultormidega ilmameredel.

Järgneb õppimine merekoolis, tulemusena künnabki juubilar merd nüüd tüürimehena või laevajuhina. Kui 1944 a. lähenes kodupinnale korduv hävingulaine, väljus Pärnust samal suvel põgenikega täiskiilutud väike meresõiduk juubilari juhtimisel ning jõudis läbi ohtude õnnelikult vabale Rootsi rannale. Kuid sealgi ei leidnud ta veel südamerahu, see tuksus koduranda mahajäänuile. Veelkord ületas ta Läänemere ja õnnestuski läbi varitsevate sõjaõhtude päästa vabadusse paaditäis kaasmaalasi.

Hiljem kui suhtumine meie rahva võitlustahtesse omaenda eluõigusse eest ka Soome lahe põhjakaldal uued dimensioonid sai, mistõttu eestlased hõimudemaalgi üleöö tagaaetavaiks muutusid, asus meie juubilar kõhklemata neid sealt päästma. Raumast (Soomest) tõi ta üle Botnia lahe Rootsi 134 kaasmaalast.

Üheskoos paari ideekaaslasega, organiseeris juubilar Rootsis olles veelkord üht põgenemisreisi, sedakorda koguni n.n. „viikingipaadil" Atlandi ületamist. Ka too ettevõte ja riskantne, pikk merereis õnnestusid.

Siinpool ookeani uut elujärge rajades, leidis juubilar oma elulaevukesele pidevama ankrukoha Miami kaunis Coral Gables linnaosas, kus ta koos abikaasa Lia'ga kena kodu omab. Kuid lähedate ookeanilainete ja karge meretuule kutsuv kohin meelitasid ta peatselt jälle tagasi vanale, armsaks muutunud tööpõllule — merele. Juba pikemat aega on juubilar teeninud ühel Ühendriikide lippu kandval, merepõhja all peituvate õlikihtide uurimiskompanii eriotstarbelisel laeval kaptenina. „Eesti Kaubalaevastiku Juhktonna Koondis Torontos" kirjastusel hiljuti trükist ilmunud raamatus „Rehvitud purjedega II", jutustabki juubilar elamustest ja töötehnikast mainitud laeval.

Kui tähelepanemata jätta juubilari juustele sadestunud aja hõbehalli, on ta, ajakulgu ja saatusvintsutusi trotsides, säilitanud oma loomupärase, noorusliku vaimuerksuse ja piisavalt rahutukoelist energiatagavara. Sellest siis tulenebki, et ta seni pole läbenud lahkuda merelainest.

Viibides järjekordsel teenistuspuhkusel Torontos, elustas ja meenutas juubilar hiljuti Eesti Maja kohvikuruumis, 70-nda elumeretähisest mõõdumise puhul, oma minevikuelamusi üheskoos rohkearvulise, sugulastesõpradest ja kutsekaaslaste-meremeestest koosneva seltskonnaga. E.K.J. Koondise nimel õnnitles juubilari, kui koondise kauaaegset liiget, koondise abiesim. kapten A. Pakri ja Tallinna Merekooli nimel endine kooli õppejõud A. Kask. Oli veel teisi sõnavõtjaid, kes kõik soovisid juubilarile soodsaid pärituuli edaspidiseks purjetamiseks.

M.A.

VAIPADE KEEMILINE PUHASTUS

(ka mööblipuhastus)

PEETER VALING — Tel. 690-4961

Sikuta, sikuta ... Skaudid veavad Kotkajärvel „juubelikivi". Foto — Ervin Aleve

75. aastapäev

SKAUDID VEDASID „JUUBELIKIVI"

Skautide ja gaidide suurlaagris „Hõbejärve" meenutati mitmel korral eesti skautluse juubelit. Tänavu möödub sellest 70 aastat, kui Eestis asutati esimene skautrühm, viis aastat hiljem maailmaskautluse stardist Lord Baden-Powell'i juhtimisel.

Kotkajärvel toimunud, laagrilõketel oli selest juttu, samuti suurlaagri avaparaadil, millal gaidlaager andis skautlaagrile üle matkakepi ühes vastava diplomiga. Gaidide poolt oli ka ühel lõkkel sünnipäevakringel küünaldega. Nii nagu ikka õigel sünnipäeval. Perenaiste poolt oli kohviku juures soe jook, mis tegi kringli söömise eriti meeldivaks jahedal suveõhtul.

Omapärasema üritusena nende „juubelipidustuste" seerias oli kahtlemata eesti skautluse juubelikivi vedamine peamaja juurest Anton Õunapuu väljakule. Sündmus toimus külalispäeval, laupäeval 28. augustil. Väljavalitud suur kivi veeretati kängide abil selleks valmistatud jalastele, millede külge olid seotud mitmed köied. Kell 4 p.l. asus skautlaager terves koosseisus, väikesest hundust kuni kõige pikema vanemskaudini, köite juurde. Kivi vedamist juhtis ruuporiga skm. Egbert Runge. Vastava märguande peale algas tõmbamine. Kivi hakkas poisteväe sikutamisel kergelt liikuma. Gaidide, lastevanemate ja teiste külaliste ergutushüüete saatel lohises suur kivi jalastel kiiresti allamäge lipuvarda juurde, kuhu see jääb järgmisteks aastakümneteks kui mälestusmärk eesti skautluse seitsmekümnendast sünnipäevast 1982. a. Kivile asetatakse vastav tekst. Kivi vedanud poisid ei unusta seda kunagi. Kotkajärvele tulles lähevad nad kivi vaatama ja loodetavasti jutustavad selle vedamise lugu oma lastele. Uhenduses on jõud.

VIVIAN HELGI KRIIK

Sündinud 30. aprillil 1958 Calgarys. Omandas seal keskhariduse Henry Wise Wood High Schoolis. Jatkas õpinguid University of British Columbias — UBC, mille lõpetas 1979 a. B.Sc. kraadiga biokeemias, samal aastal ka esimese kursuse arstiteaduskonnas. Lõpetas UBC arstiteaduskonna 1982 a. kevadel M.D. kraadiga. Praktiseerib Moncton, N.B. ja Halifax, N.S. haiglates. Kavatseb edasi õppida spetsialistiks.

PIA-LEENA VOORAND

lõpetas Waterloo ülikooli Bachelor of environmental studies (Honours urban and regional planning). Pia-Leena töötab praegu ajutiselt Torontos Ministry of Municipal Affairs and Housing ja otsib vastavat töökohta.

KULLASEPP JULIUS PRUNSFELDT

IN MEMORIAM

Rankin Lake'i kaldal suri 21. augustil ootamatult meie tuntud kullasepp Julius Prunsfeldt. Sündinud Tallinn-Nõmmel 17. veebruaril 1909, alustas kadunu juba 14 aastasena kullasepa tööd, ja töötas omal alal kuni surmani. Tallinnas oli ta Kopfi äri teenistuses, ja valmistas muu seas riigivanema ametiketi mis on tänapäevani eestlastele tuttav Konstantin Pätsi fotoportree kaudu. Eestis harrastas Julius Prunsfeldt ka sporti — oli kümnevõistleja, ja tõi koju palju kohalikke auhindu.

Kadunut jäävad leinama abikaasa Aleksandra Torontos ja paljud Kanadas ja USA-s kes teda mäletavad sooja sõbrana, haruldase käsitöökunstnikuna ja siira, vähenõudliku inimesena.

EPP-KARIKE ja AIN SONIN, Boston, Mass.

☆ Kalandusteadlane Aleksander Määr kutsuti 1950 Lõuna-Rodeesia kalandust korraldama. Temaga kaasa läksid Salisburysse abikaasa Hella ja lapsed eelmisest abielust Laine Kallasega, E.V. Londoni-saadik Oskar Kallase ja kirjanik Aino Kallase tütrega, kes 1941 venelaste juhukuulist Kosel Tallinnas surma sai.

Aleksandre Määr sai Rodeesias surma autoõnnetusel. Tütar Sirje Määr oli vahepeal Inglismaal lõpetanud Londoni ülikooli arstiteaduskonna ja pärast eriarsti väljaõpet siirdus Uus-Meremaale spetsiaalarstiks günekoloogia alal.

Hiljuti lahkus ka tema võõrasema Salisburyst, et asuda Uus-Meremale, kuhu läks ka dr. Sirje Määri perekond — ta on abielus Hugh R. Browne'iga ja neil on kolm last.

Elukutses kasutab Sirje Määr oma neiupõlvenime inglise kirjaviisis „Maar'. Ta valdab eesti, rootsi, soome ja prantsuse keeli. Tema noorem õde Elje Määr-Southey on veel alles Rodeesias, nüüdses Zimbabwes, kuid ka tema kavatseb ümber asuda Uus-Meremale koos noorema tütrega, kuna vanem on juba asunud Lõuna-Aafrikasse.

VES

SPORT

Teine maailmarekord Jaan Roos'ilt

N.n. Suures Mississauga Kiirkõnnis pühapäeval, 12. sept. ületas Jaan Roos jälle maailmarekordiga masterite 45+ klassis kattes seekord 10 km ajaga 47.32,0 min. See tagajärg, mis on ka Kanada ja Välis-Eesti rekordiks, peaks kindlustama koha Kanada võistkonda kes läheb Masterite Maailmamängudele Puertorrikos 1983 a. sügisel.

Üld-võistlusklassis jäi Jaan teiseks Kanada meeskonda kuuluva 20-ne aastase F. Lappointe järele, kelle aeg oli 43.00 min.

Kiirkõnd toimus Meadowwale Community Centre läheduses Argentia ja Campobella tänavate üsna lamedal ringil mille pikkus oli 831 m.

Võistluse läbiviimist toetasid kompaniid: Delis'o Food, McDonald's, Proctor & Gamble ja Carling O'Keefe.

Võistlejaid oli ligi 60, kaasaarvatud 20 naist, kelle hulgas Reet Roos võitis 5 km kiirkõnni masterite 40+ klassis, üldklassis jäi ta viiendaks.

erk

Purjetamisvõistlused Jacques Cartier'i reisi meenutamiseks

Pressikonverentsil endise Kanada sõjalaeva „Haida" pardal tehti teatavaks, et 1984. aastal, kõrgpunktiga Quebecis, toimuvad suured pidustused Jacques Cartier'i esimese retke meenutamiseks Prantsusmaalt Kanadasse 450 a. tagasi. Kuna J. Cartier'i retk toimus purjelaevaga, siis pidustused toimuvad peamiselt purjejahtide võistluste korraldamistega, milliseid toimuvad Ontario, Quebeci, New Brunswicki, Prince Edward Islandi, Newfoundlandi ja Nova Scotia vetes. Suurim nendest on võistlus 10 provintsi vahel kuues erinevas osas, alates Torontost ja lõppedes Charlottetownis.

Selleks ehitatakse Kanadas C&C Yachts Manufacturing Ltd. poolt nende jooniste järgi 10 uut tüüpi purjekat nimega „Challenge Canada", mis laevatakse provintside vastavatele organisatsioonidele võistluste ajaks.

Seoses eelseisvate pidustustega Canadian National Sportmen's Shows korraldas 16—19 sept. Ontario Place lähedal paatide näituse (Water floating boat show), kus oli esitatud purjepaate isegi Koreast.

HARALD RAIGNA

Lauatennise võistlused Torontos

Rahvusvahelised lauatennise võistlused peetakse 22.—25. sept. Etobicoke Olympiumi spordihallis. Osa võtavad 26 võistluskonda 10-est riigist. Võistlevad 16 maailma paremat mängijat. Auhindadeks on 35 000 dollarit Norwich Union kindlustusseltsi poolt.

Lõppmängud on laupäeval, 25. sept. kl. 1 p. kuni 6 õ.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Nihitsa veste

IROONILINE LEKSIKON

AMETIUHINGLANE — omaarust riigimees.
ARIEL SCHARON — tänavune Nobeli rahuauhinna kandidaat.
BALLAST — ämm.
BARAKK — barokkstiil sõjaajal.
CAMP DAVID — mägi, mis sünnitas hiirepoja.
CASTRO — Brezhnevi stuntman Aafrikas.
DDR — Deutsche Demokratie-freie Republik.
DISKUSSIOON — fakulteet ülikoolides.
ERAKOND — omakandi poisid.
EUNUHH — poliitik läänes.
FINANTSMINISTER — vt. riigivõlg.
FOUL — reegel jalgpallis.
GENF — poliitiline põrsapügamise paik Shveitsis.
GULAG — talikuurortide võrk Siberis.
HAOPINU — muistne haridustempel.
HIGI — mereväe õppekompanii liige.
IDAKAUBANDUS — karuteene vabadusele.
INIMOIGUSED — absoluutne võõrsõna idablokis.
JAHIMEES — ürginstinktidega härra.
JÕUJAAM — kartser vangimajas.
KOTIMEES — Kaasani üliõpilane Baltikumis.
KUUDITAMINE — massiturism N. Liidus.
LAAGER — töötava intelligentsi puhkekodu Siberis.
LATRIINITAIS — väiksem sõjaväeüksus tsaari Venemaal.
MAHV — meelelahutus alamväelastele.
MIILITS — liik rahvavaenlasi.
NAHATÖÖ — püksirihma ühinemine istmikuga.
NOBELI RAHUAUHIND — kõrge austus ka sõjaroimaritele.
OKSAAUK — muistne peep show.
OLIGARHIA — nomenklatura.
PERVERSNE ARMASTUS — kiindumus N. Liidu poole.
PUKSIRIHM — õppe- ja kasvatusvahend vanal heal ajal.
RAHU — vt. Liibanon ja Afganistan.
RAHVATA RIIGIMEES — diktaator; türann.
SHALOM — huraa heebrea keeles.
SOLZHENITSÕN — kirjanik analfabeetidele.
TSITAAT — räbala karakteriga vanamees.
TÕKAT — punaarmee parfüüm.
UN — mõjuv relv maailmarahu vastu.
UTOOPIA — pingelõdvendus.
VANGISISTUMINE — rahvussport N. Liidus.
VIILIJA — väeteenistusest kõrvalehoidja.
ÕHTUULIKOND — viinavõtmise vatid.
ÕIGUS — rusikas, rahakott, meediumid.
ÄRI — poomisnööri müümine timukale.
ÄADIKAS — eesrindliku seltsimehe kriminaalne visaazh.
ÖÖKUNINGANNA — daam kõige vanema elukutsega.
ÖÖSANATOORIUM — kainestusmaja Tallinnas.
ÜMMARDAJA — diktaatori vasall.
ÜRGHAALITSUS — pop- või rock-kontsert.

Ilmus „Mana" nr. 49

1957. aastal Rootsis ilmuma hakanud Eesti kultuuri ja kirjanduse ajakirjal MANA, mida alates 1965 antakse välja USA-s, täitub tänavu 25. ilmumisaasta. Hiljuti tellijatele välja saadetud nr. 49 sisaldab katkendi R. Kolgi uuest romaanist, värskeid luuletusi A. Vihalemmalt ja Elin Toonalt, järje I. Grünthali värssromaanile ning P. Reetsi aforisme. Dr. V. Tauli kirjutab „Eesti keele korraldamisest ja normimisest", prof. K. Inno viib lõpule oma pikema uurimuse „Aestii, eestlased ja nimetuse „Eesti" päritolu". Hooveri Instituudis töötav Hilja Kukk annab ülevaate selles asutuses paiknevatest Eesti- ja Baltiainelistest raamatutest ja üritutest. Stokholmis asuvat Eesti Keele ja Kirjanduse Instituuti tutvustab selle teaduslik sekretär Paul Laan.

Prof. Valter Rand jätkab oma artiklitesarja globaalse eestluse teemal, kirjutades „Loovast eestlusest". Dr. Ilmar Arens kirjeldab Poola kuninga asehalduri, hertsog ja kardinal Jerzy Radziwilli visitatsiooniretke Lõuna-Eestisse aastal 1584. Prof. Roman Toi lisab artikli „Ühest Kuusalu kiigeviisist eesti runolaulu taustal". Leonid Trett-Tretjakevitsh, kes esimesena tõlkis „Tõe ja õiguse" vene keelde, jätkab oma isiklike mälestuste edasiandmist A. H. Tammsaarest. Intervjuu tänapäeva eesti kirjanduse teemal on kodumaalt Austraalias külasviibinud nimeka kirjaniku Arvo Valtoniga teinud Lembit Suur.

Kunsti osas tutvustatakse New Yorgis elava Ilse Leetaru loomingut mitmete reproduktsioonidega. Endel Kõksilt on jooniseid Tallinna ajaloo teemal ja rida suuremõõtmelisi fotosid näitab Eestis töötavaid avangardistlikke graafikuid T. Vinti, J. Okast, L. Lapini, R. Meelt ja nende loomingut. M. Valgemäe arvustab E. Vilde näidendit „Side" New Yorgi Eesti Teatri lavastuses ja räägib teatrikroonika veergudel Miliza Korjusest, Marika Blossfeldist ja Neeme Järvist. Humoorika karikatuuri N. Järvist on joonistanud Harry Must.

Teadlasi tutvustavas sarjas on seekord fookuses Torontos elunev füüsikadoktor Endel Aruja. Lennart Mere soomeugri rahvastest tehtud filmidest kirjutab prof. F. Oinas. Arvustamist on leidnud järgmised raamatud (sulgudes retsensendi nimi): Arno Raagi 3 köidet mälestusi (H. Susi), Andres Küngi „A Dream of Freedom" (T. Peter Park), A. Valtoni „Võõras linnas" (H. Grabbi) ja „Arvidi maailmareis" (I. Grünthal), Raimond Kolgi „Kiri" (P. Laan) ja „Tuulisui ja teised" (H. Grabbi), Olga Berendseni „Välis-Eesti kunstnikke: väike biograafiline leksikon" (V. Vilder), Ilmar Jaksi „Talu" (E. Krants), Aimée Beekmani „Valikuvõimalus" (I. Grünthal), E. Sandeni „Loojangul lahkume Tallinnast" (H. Grabbi) ja V. Beekmani „Eesli aastata" (I. Grünthal). Mitmekesise sisuga numbri lõpetavad toimetaja Hellar Grabbi kommentaarid ja inglis-keelne sisukokkuvõte. Nägus kaanekujundus on Jürg Mikiverilt.

MANA on müügil „Meie Elu" talituses.

NALJAD

Reagan, Thatcher, Brezhnev ja Honecker teevad lõbusõidu väikselaeval. Järsku lekib laev ja hakkab aegamööda vajuma. Et koorem kergemaks saaks, käsutab kapten, et üks reisija peab hüppama üle parda. Thatcher ohverdab ennast ning hüppab hüüdega „Elagu kuninganna!" üle parda. Järgmisena hüppab Reagan hüüdega „Jumal hoia Ameerikat!". Veel kolmas peab minema laevalt. Brezhnev näitab näpuga Honeckerile. Viimane kargab üle parda ja hüüab:

„Elagu saksa-nõukogude sõprus!"

☆

„Missugused sportlased on kõige nooblimad?"

„Poksijad."

„Miks?"

„Nad töötavad ainult kinnastega."

★

Kaebab härra Sakuska:

„Mui naine pani mind veinikeldrisse kinni."

„Kui tore!" rõõmustab jutukaaslane.

„Põrmugi mitte. Ta võttis mul enne korgitõmbaja ära."

☆

Ameeriklane venelasele:

„Meie maal on kõik palju demokraatlikum kui teil. Ma võin plakatitega „Maha Reagan!" Valge Maja ees patseerida ja mulle ei juhtu midagi."

Seepeale venelane:

„See pole midagi. Sama plakatiga võin mina ka Moskvas Punasel Platsil demonstreerida."

☆

Küsimus:

„Mis see on? Neli on toas ja üks töötab."

„Kolm ametnikku ja üks ventilaator."

KUHU MINNA?

☆ Laup., 23. okt. „Killapidu" Eesti Majas.

☆ Laup., 6. ja 7. nov. Joann Saarnilt'i tööde näitus Eesti Majas.